

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ
НА ДОЦ. ЕЛЕОНОРА МИХАЙЛОВА МИЛЕВА, ДН,
представени за участие в конкурс за академичната длъжност
„Професор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на
обучението по физическо възпитание, специалност Физическо
възпитание (Спортна педагогика) за нуждите на катедра Психология,,
педагогика и социология при НСА „Васил Левски“,
обявен в Държавен вестник, бр. 26 на 01 април 2016 г.
(2004 - 2016)

1. МОНОГРАФИИ – 2 БРОЯ

1.1. Милева, Ел. Европейски измерения на спортнопедагогическото образование, С., Авангард Прима, 2012, 216 стр. Монография. ISBN: 978-619-160-069-4.

Подписването на Болонската декларация и съпътстващите я процеси и явления водят до редица значими промени по отношение на системите на висше образование в отделните европейски страни. Съвременните процеси на глобализация и интернационализация на висшето образование, както и процесът на европейска интеграция, влияят върху разработването на обща европейска концепция за образованието на спортните педагози и определянето на сходни критерии и образователни стандарти в професионалната им квалификация. Това предполага хармонизиране на учебните планове и програми за обучение на учители по физическо възпитание и треньори при запазване на уникалността на българския образователен модел, доказал своята ефективност и качество от създаването на специализираното висше училище за подготовка на спортни специалисти до сега.

Представената монография е разработена в четири глави. Първата глава е посветена на европейските тенденции в професионалната подготовка на учители по физическо възпитание. Анализират се основни европейски

документи за развитие на физическото възпитание и спорта в съвременните социални условия. Разглеждат се характеристиките на процеса на европейска интеграция в областта на висшето образование, като се обобщават основните процеси и тенденции. В отделна подглава се проследява влиянието на процеса на европейска интеграция върху професионалната подготовка на учители по физическо възпитание. Съществен момент представлява сравнителният анализ на европейския образователен модел и актуалния учебен план по специалността „Физическо възпитание” в НСА „Васил Левски”, както и развитието на учебните планове за професионална подготовка на учители по физическо възпитание. Представят се резултати от проведено експертно проучване за качеството на обучение в НСА.

Втората глава е посветена на европейските тенденции в професионалното образование на треньорите, свързани с процеса на лицензиране на треньорските кадри.

Третата глава на книгата представя собствени научноприложни изследвания, насочени към професионалните нагласи, ценности, отношение и адаптация на студентите спортисти в различните образователно-квалификационни степени. Отделно са представени резултати за стратегиите на учене при студенти от НСА в съвременната интерактивна образователна среда.

В четвърта глава са публикувани авторски учебни програми за професионална подготовка на специалисти в НСА „Васил Левски”.

1.2. Милева, Ел. Теоретични и приложни аспекти на педагогиката на физическото възпитание и спорта, С., Авангард Прима, 2014, 187 стр. Монография. ISBN 978-619-160-290-2.

Настоящата монография представлява опит да се изследват теоретичните и приложните аспекти на педагогиката на физическото възпитание и спорта като отделна област на научното познание.

Проблемът за научния статут на педагогиката на физическото възпитание и спорта или спортната педагогика, нейните цели, задачи, обхват и области на приложение предизвиква интереса на специалисти от различни държави. В литературата съществуват редица теории, концепции, противоречиви гледни точки и становища. В съвременен план все още липсва единство и обединяване на учени и изследователи около предмета и обхвата на разглежданата научна област.

Като се основава на различните исторически и съвременни интерпретации на педагогиката на физическото възпитание и спорта, авторът предлага своя оригинална гледна точка за статута и измеренията на разглежданата научна сфера.

В първата част на книгата са проследени основанията и предпоставките за възникване на педагогиката на физическото възпитание и спорта като научна област. Представени и аргументирани са различните теории и концепции с акцент върху германската и българската педагогическа школа.

Втората част е посветена на приложните аспекти на педагогиката на физическото възпитание и спорта. Те се разглеждат в три основни направления: физическо възпитание и спорт; треньорска и спортна дейност; оздравително-рекреативна дейност. Публикувани са множество изследвания, проведени от автора в сътрудничество с колеги, докторанти и дипломанти.

Представената книга отразява гледната точка на автора, като се опитва да систематизира цялостния опит до момента. Същевременно тя очертава поле за дискусии в бъдещ план, които да породят нови оригинални идеи и изследвания в контекста на изследваната проблематика.

2. УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА – 6 БРОЯ

2.1. Милева, Ел. Алтернативна педагогика в спорта, С., Авангард прима, 2005, 41 стр. Учебно помагало. ISBN 954-323-151-6.

Учебното помагало е предназначено за студенти от НСА „Васил Левски” - образователно-квалификационната степен “Магистър”. То е разработено изцяло върху модула “Алтернативна педагогика в спорта” и следва логиката на учебното съдържание. Има за цел да запознае специалистите с някои нетрадиционни педагогически модели и подходи в условията на физическото възпитание и спорта. Специално внимание е отделено на спецификата на обучението и ролята на спортния педагог в условията на спортноигровата, спортнооздравителната и спортноразвлекателната дейност. Направена е съпоставка между традиционното и алтернативното обучение в спорта.

В края на учебното помагало са предложени примерни теми за реферати, изведени са ключови думи и понятия, посочена е основна литература – всички те необходими за правилното усвояване, анализиране и дискутиране на учебното съдържание.

2.2. Милева, Ел. Педагогика на физическото възпитание и спорта, С., Авангард Прима, 2009, 196 стр. Учебник. ISBN 978-954-323-561-2.

Педагогиката е основна, фундаментална учебна дисциплина за студентите от НСА „В. Левски”. Тя има решаваща роля за подготовката на специалисти по физическо възпитание, спорт и кинезитерапия и се изучава още от основаването на Висшето училище по телесно възпитание през 1942 г. Представеният учебник по *Педагогика на физическото възпитание и спорта* е предназначен за студенти от Националната спортна академия „Васил Левски” – образователно-квалификационната степен „Бакалавър” – специалностите „Спорт” с професионална квалификация треньор по вид спорт, „Педагогика на обучението по физическо възпитание” с професионална квалификация учител по физическо възпитание и „Кинезитерапия” с професионална квалификация кинезитерапевт. Целта на учебника е да подпомогне студентите при изучаването на основните педагогически понятия, категории и концепции, на педагогическата проблематика по дидактика, които са основа на професионалната им подготовка.

Тематичното съдържание е обособено в две основни части, които обхващат разделите основи на педагогиката на физическото възпитание и спорта и дидактика на физическото възпитание и спорта. Във всяка отделна тема са разкрити обемът и съдържанието на ключовите понятия, посочени са най-важните въпроси, които се разработват, предложени са въпроси и задачи за самостоятелна работа и самоконтрол, както и примерен тест за оценка на учебните постижения. Учебният материал изцяло е адаптиран и за дистанционно/кореспондентско обучение. Основната концепция при разработването на учебника е позоваването на общоприети педагогически категории, теории и концепции и тяхната интерпретация в контекста на обучението по физическо възпитание и спортната подготовка. За целта се прави връзка между утвърдените педагогически явления и тяхното приложение в теорията на физическото възпитание и теорията на спорта.

Книгата е предназначена както за студенти, така и за докторанти, специализанти, учители, треньори, инструктори и всички, проявяващи интерес към съвременната педагогическа наука, насочена към физическото възпитание, спорта и кинезитерапията.

2.3. Милева, Ел. Теоретични основи на физическото и спортното възпитание, С., Авангард Прима, 2010, 128 стр. Учебник. ISBN 978-954-323-736-4.

В настоящия учебник е разработена част от съдържанието по учебната дисциплина Педагогика за специалностите „Физическо възпитание”, „Спорт” и „Кинезитерапия” в образователно-квалификационната степен „Бакалавър” във висшите училища в страната. Тематиката е насочена към основните теми на теория на възпитанието в контекста на приложението им в специфичната учебно-двигателна и спортна дейност. Съдържанието е изложено в единадесет глави, които съставляват основата на педагогическото познание в областта на теорията на възпитанието. Основната идея е да се представят утвърдени класически педагогически теории и концепции, съчетани с някои съвременни и модерни схващания и тенденции, насочени към физическото и спортното възпитание.

За всяка отделна тема са посочени ключовите понятия и са открити основните въпроси, които се разработват. Важен момент от книгата съставляват въпросите и задачите за самостоятелна работа и самоконтрол на студентите. След всяка отделна глава е представен кратък тест за оценка и самооценка на учебните постижения. Учебникът е предназначен за студенти, докторанти, спортни специалисти и педагози, курсисти от Центъра за следдипломна квалификация, както и за всички, които проявяват интерес или на практика реализират сложната и противоречива, изпълнена с предизвикателства, възпитателна дейност.

2.4. Mileva, El. Pedagogy of Sport (with CD), (Педагогика на спорта, със CD) Sofia, Avangard Prima, 2011, 59 стр. Учебник. ISBN 978-954-323-842-2.

Учебникът по Педагогика на спорта (Увод в педагогиката и Дидактика на спорта) със **CD** е предназначен за Еразъм студенти в Националната спортна академия в ОКС „Бакалавър“ по специалностите „Физическо възпитание“, „Спорт“ и „Кинезитерапия“.

Целта на учебника е да подпомогне чуждестранните студенти в изучаване на утвърдените педагогически понятия, категории, концепции и съдържание, които са основа на тяхното професионално обучение и квалификация. Учебното съдържание е разделено на девет теми, които включват основни аспекти на педагогиката и дидактиката на спорта, представени и като мултимедийни презентации.

В темите е отразена най-важната специализирана информация. Акцентът е поставен върху кратко описание на базовите педагогически понятия и тяхното приложение във физическото възпитание и спортната подготовка. Учебникът може да бъде полезен не само за чуждестранни студенти-бакалаври, но и за студенти от магистърската и докторската образователна степен.

2.5. Милева, Ел. Научноизследователска работа, С., Авангард Прима, 2012, 43 стр. Учебно ръководство. ISBN 978-954-323-949-8.

Представеното учебно ръководство по научноизследователска работа е предназначено за студенти от магистърската програма „Младежки дейности и спорт” в професионално направление „Педагогика на обучението по физическо възпитание” към Учителски факултет при Националната спортна академия „Васил Левски”. То обхваща първата част от съдържанието на задължителния модул „Научноизследователска работа” и следва логиката на представяне на учебния материал.

Ръководството има за задача да подпомогне студентите-магистри в процеса на усвояване на отделните теми, насочени към най-важните въпроси при провеждане на едно научно изследване в областта на младежките дейности и избора на подходящи методи и средства. В материала се разглеждат същността и предназначението на основните методи на научно изследване, откроява се тяхната специфика и изискванията към приложението им. Представена е също технологията при разработване и написване на дипломна работа.

2.6. Милева, Ел. Масмедии и шоубизнес в спорта, Електронен учебник, <http://www.virtual.nsa.bg/>, 2016.

Електронният учебник е предназначен за дистанционна форма на обучение на студентите от магистърска програма „Спортен мениджмънт“ в професионално направление „Спорт“. Учебното съдържание е разработено по избираемия модул „Медии и шоубизнес в спорта“. Електронният учебник отговаря на всички изисквания за структуриране и представяне на материала в дистанционната форма на обучение.

Електронният учебник съдържа пет глави. Първата тема разглежда ролята на медиите в съвременното общество. Акцентира се върху взаимовръзката между спорта и медиите и създаването на явлениято „медия спорт“. Втората тема анализира начина на отразяване на спортните

събития от телевизията и създаване на телевизионен спортен спектакъл. Проследяват се модерните тенденции по отношение на спортните радиопрограми. В трета тема се разглеждат основните характеристики на интернет като вид медия и присъствието на спорта в нея. В четвърта тема се анализира присъствието на спортните събития в печатните медии и по-специално в специализираните спортни ежедневници. Коментира се езикът и стилът на спортните журналисти. Пета тема разглежда шоубизнеса в спорта и различните шоу видове.

3. РАЗДЕЛИ ОТ КНИГИ – 1 БРОЙ

3.1. Милева, Ел., Ив. Тошева. Педагогика, - В: Спортен терминологичен речник, Второ преработено издание, С., НСА ПРЕС, 2010: 201-206. ISBN 978-954-394-032-5.

Второто преработено издание на Спортния терминологичен речник е предназначено за широк кръг специалисти, спортни педагози, учители, преподаватели и инструктори по физическо възпитание и спорт. Целта на настоящото издание е да допринесе за подобряване и уеднаквяване нивото на понятийния апарат в различните спортове, като подпомага, разяснява и обединява терминологичните понятия и дава терминологичната основа по различните спортни дисциплини в нашата страна.

В глава “Педагогика” е представена основната терминология по педагогика. Дефинират се основни педагогически понятия като възпитание, обучение, образование, принципи, методи и форми на обучение, насоки на възпитанието и други. Тяхното изясняване ще подпомогне дейността на преподаватели и изследователи в областта на физическото възпитание и спорта.

4. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ В СБОРНИЦИ И СПИСАНИЯ – 77 БРОЯ

Самостоятелни публикации - 32

Публикации в съавторство (първи автор) - 25

Публикации в съавторство (втори и следващ автор) - 20

Публикации в страната - 53

Публикации в чужбина - 24

Научни публикации в страната

4.1. Милева, Ел. Педагогически подходи в условията на спортно-оздравителната и спортно-развлекателната дейност, - В: III международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация – Олимпийски спорт и спорт за всички“, 19-21 ноември 2004 г., НСА „Васил Левски“, София: 95-98. ISBN 954-8964-61-9.

Спортно-оздравителната и спортно-развлекателната дейност се обособяват като отделни самостоятелни сфери на спортно-двигателна активност със своя специфична структура и характеристики, които ги отличават съществено от спорта за високи постижения и училищното физическо възпитание. Тяхното диференциране е резултат от промяната в социалната структура и навлизането на нови социално-икономически отношения.

Реализирането на разглежданите две сфери предполага използването на нетрадиционни интерактивни педагогически подходи. Като такива в условията на спортно-оздравителната дейност, в частност централните за спортни услуги, могат да се открият: индивидуална насоченост на заниманията и тренировката, удовлетворяване на интересите и потребностите на клиентите и разработване на специални целеви програми, емоционална наситеност на занятията, демократичен стил на общуване и др. Спортно-развлекателната дейност има множество измерения и се проявява в различни форми. Тя се отличава с отворена структура. Налице е частично планиране на методическата дейност при висока откритост на желанията на участниците за организиране и промяна. Липсват санкции, задължения за участие. Акцентираща се върху поощренията и ефективното стимулиране, като спортните занимания са ориентирани към преживяването.

Прилагането на педагогическите подходи в разглежданите дейности налага специална професионална подготовка и тренинг на спортните педагози, респ. специализирано спортнопедагогическо обучение и образование.

Ключови думи: спортно-оздравителна дейност, спортно-развлекателна дейност, интерактивни подходи, спорт, индивидуална насоченост, подготовка

4.2. Милева, Ел., Б. Пенева, К. Каваклова. Подобряване качеството на обучение по физическо възпитание и спорт за учителите в началното училище, - В: сб. Висшето педагогическо образование – проблеми, постижения, тенденции, С., УИ „Св. Кл. Охридски“, 2005: 282-285.

Съвременните тенденции в сферата на началния етап на основната образователна степен поставят все по-остро проблема за качеството на обучение по физическо възпитание и спорт за студентите от специалността „Начална училищна педагогика“. Професионално-педагогическата подготовка на бъдещите учители очертава определена негативна тенденция, защото тази учебна дисциплина се провежда от учители-общопредметници. Това налага подготовката на студентите да бъде насочена към усвояване на по-специализирани знания, умения и квалификация.

Ключови думи: начален етап, обучение, учители, професионална подготовка

4.3. Николова, М., Ел. Милева, Е. Павлова, Б. Пенева. Интегрирано обучение със средствата на физическото възпитание и спорта при деца с увреждания, - В: сб. Висшето педагогическо образование – проблеми, постижения, тенденции, С., УИ „Св. Кл. Охридски“, 2005: 524-527.

Физическото възпитание и спортът се явяват важен и значим фактор за въздействие върху децата с увреждания. Спортът и двигателната дейност предоставят благоприятни възможности за развитие на двигателни умения, за психическо, социално и духовно развитие на този контингент от подрастващи. В тази връзка специално място се отделя на интегрираното обучение. Многообразни са формите за интегриране чрез спортна дейност. В европейски план е разработена специализирана тематична мрежа (THENAPA), насочена към социализирането и интегрирането на деца с увреждания чрез спорта.

В доклада се представят конкретни примери и методики, свързани с интегрираното обучение със средствата на физическото възпитание и спорта и по-специално с плуването.

Ключови думи: интегрирано обучение, физическо възпитание, деца с увреждания, програма, плуване

4.4. Милева, Ел. Педагогически аспекти и функции на спортно-игровата дейност в свободното време на подрастващи, - Спорт и наука, 2005, бр. 1: 54-62. ISSN 1310-3393.

Педагогиката на свободното време се обособява като самостоятелно поле на възпитание със свои собствена философия, структура и методология. Спортно-игровата дейност в свободното време на подрастващите се характеризира с разнообразие на организацията и формите. Те се прилагат в зависимост от целите, които се поставят от страна на организаторите, както и от специфичните педагогически въздействия. Педагогиката на спортно-игровата дейност се явява своеобразна алтернатива на училищното физическо възпитание и спорт.

Водещи в разглежданата педагогическа дейност са взаимното влияние при обмен на информация между отделните участници, спонтанността и непринудеността на изявата, както и образуването на неформални групи. На всеки се предоставя възможност за инициатива и вземане на решения. Същевременно се изграждат умения за работа в група и в екип. “Педагогиката на сътрудничеството” се отличава с взаимопомощ, взаимно подпомагане, установяване на по-тесна интеграция между членовете на групата, с активно общуване между всички участници. Обуславя се висока емоционална наситеност на спортните занятия и постигане на положителни емоционални преживявания. Развлекателният момент и ефектът на изненадата са силно изразени. Акцентира се върху анимацията, която дава възможност за комуникация, благоприятства създаването на групи и улеснява общуването, освобождава креативността и импровизацията.

Необходимо е разработване на специална политика и стратегия за оползотворяване на свободното време на подрастващите със средствата на физическото възпитание и спорта. Това предполага разгръщане на система от педагогически въздействия, ангажиране на редица държавни институции, частни, неправителствени и неформални центрове и организации.

Ключови думи: педагогика на свободното време, спортно-игрова дейност, работа в екип, сътрудничество, емоционално обучение, анимация

4.5. Милева, Ел. Европейски тенденции в професионалната подготовка на педагози по адаптирана физическа активност, - В: Научен форум „Образователна и научна интеграция в спорта и чрез спорта”, 1 юни 2005, С., НСА, 2005: 34-39.

Съвременните тенденции в областта на специалната педагогика и специалното образование, засиленият интерес на обществото към проблемите и социалната интеграция на хора със специални педагогически нужди поставят значимата тема за подготовката на кадри в областта на специалната педагогика и адаптираната физическа активност. Друга тенденция е свързана със засилване присъствието на адаптираната физическа активност като учебно съдържание в учебните планове и програми на европейските университети в различните образователни степени, включване на специализирани модули в обучението на специалисти в областта на физическото възпитание, спорта, рехабилитацията и рекреацията.

НСА „В. Левски” като единствено професионално висше училище в страната за подготовка на специалисти в областта на физическото възпитание, спорта и кинезитерапията следва европейските тенденции в специалното образование и утвърждава адаптираната физическа активност в учебния план за образователно-квалификационните степени „бакалавър” и „магистър”.

От учебната година 2004/2005 се реализира самостоятелна магистърска програма “Адаптирана физическа активност и спорт” с общ хорариум 925 часа или 61 кредита. Обучението по програмата разширява усвоените фундаментални теоретико-методически знания и умения и формира специализирана подготовка на кадри по адаптирана физическа активност и спорт. Изучаваната специалност има интердисциплинарен характер и включва научни познания и практики от редица области. Учебното съдържание на програмата дава квалификация за осъществяване на необходимите дейности за всички нива на адаптиран спорт – училищен, масов, елитен, рекреативен и спорт за здраве в системата на образованието, спорта и здравеопазването.

Ключови думи: педагози, адаптирана физическа активност, европейски програми, обучение, учебен план, магистър

4.6. Mileva, El. Sports-pedagogical education of the badminton coaches at the National Sports Academy /Спортно-педагогическото образование на треньорите по бадминтон в Националната спортна академия/, -In: International seminar-discussion Badminton coaching, Sofia - Bulgaria, NSA, September 13-15th 2005: 73-80. ISBN 954-323-159-1.

Националната спортна академия предлага добре структурирана и развита педагогическа система за треньори по бадминтон. Въведена е три степенна структура с основните образователни степени – бакалавър, магистър и доктор.

Настоящият материал разглежда мястото на педагогическата подготовка в процеса на обучение на специалистите по бадминтон в НСА. Изяснява се мястото на спортната педагогика като наука в контекста на цялостните научни знания на треньорите. Важен аспект от педагогическото образование на треньорите по бадминтон е придобиването на основни знания и развитието на практически умения за организиране и реализиране на тренировъчния процес.

Мястото на педагогическото образование в процеса на обучение на специалистите от Треньорски факултет е обусловено от традиционната педагогическа ориентация на Националната спортна академия и от спецификата на професията на треньора и неговата дейност. Треньорите в сферата на елитния спорт се дефинират като спортни педагози и тяхната професионална изява се възприема като педагогическа работа.

Ключови думи: образование, треньори, бадминтон, спортна педагогика, квалификация

4.7. Милева, Ел., Ц. Цанков, Ж. Цанкова. Личностни тенденции и зависимости в отбори по баскетбол (девойки до 16 години), - Спорт и наука, 2005, бр. 5-6: 14-19. ISSN 1310-3393.

Цел на изследването е да се проучат определени личностни тенденции и зависимости в отбори по баскетбол – девойки до 16 години. Интерес представляват тенденциите *зависимост - независимост, общителност - необщителност, приемане на борбата - неприемане на борбата*. Като методика е използван тестът за диагностика на поведението Q-сортировка на W. Stephenson/В. Стефенсон. Обект на въздействие са 44

девойки от представителните отбори на баскетболните клубове Левски-Спартак (14 момичета), НСА (10 момичета), Академик-2003 (10 момичета), Септември (10 момичета).

Най-голяма разлика по отношение на изследваните три скали се наблюдава при поведенческата дихотомия *зависимост – независимост*. Средната стойност за тази личностна тенденция при девойките е 10.04 ($SD=2.75$), при средна стойност 12.94 за жените-баскетболистки ($SD=2.93$). По отношение на тенденцията *общителност – необщителност* се установяват сравнително еднакви средни стойности при девойките и жените – съответно 11.63 и 11.88. По скалата *приемане на борбата – избягване на борбата* тенденцията е към избягване на борбата както при девойките, така и при жените - $M=9.00$, при $SD=2.62$ за юношеските отбори и $M=8.94$, при $SD=2.19$ за женските отбори

Въз основа на получените резултати могат да се изведат конкретни обобщения за изследваните личностни тенденции и зависимости, които да послужат на треньора по баскетбол в хода на учебно-тренировъчния и състезателния процес.

Ключови думи: поведение, личностни характеристики, баскетбол, диагностика, скали

4.8. Милева, Ел., Г. Очева. Отношение на студентите специалисти към професията треньор по тенис на маса, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 11, С., НСА, 2006: 119-124. ISBN-10: 954-718-191-2, ISBN-13: 978-954-718-191-5.

Цел на настоящото изследване е да се проучи отношението на студентите специалисти към професията треньор по тенис на маса. Обект на изследването са всички студенти специалисти по тенис на маса в НСА от първи до четвърти курс на брой 24 (образователно-квалификационна степен „Бакалавър”). На вниманието на изследваните лица са предоставени шест въпроса, отнасящи се до професията на треньора по тенис на маса, на които те трябва да дадат свободни отговори. От анализа на резултатите могат да се дефинират следните по-важни изводи:

- Налице е ясен и изграден образ за професията от страна на студентите специалисти по тенис на маса. Същевременно той не е

подкрепен с ярко открито мотивация за бъдеща професионална изява.

- Приоритетите на професията са поставени върху възпитателните и познавателните аспекти на дейността, свързани с предаване на усвоения опит и знания на подрастващите и формирането им като личности.
- Лошите условия за работа и ниската реализация в съвременен план се визират като основни причини за отблъскване от професията на треньора по тенис на маса.

Установените данни и зависимости могат да послужат като база за по-нататъшни изследвания по проблема в разглеждания спорт.

Ключови думи: професия, треньори, тенис на маса, мотивация, реализация, възпитание

4.9. Милева, Ел., Д. Джонстън. Аспекти на обучението по физическо възпитание в началното училище в Шотландия в контекста на европейските тенденции, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 11, С., НСА, 2006: 106-111. ISBN-10: 954-718-191-2, ISBN-13: 978-954-718-191-5.

В настоящия материал вниманието е насочено към някои аспекти на обучението по физическо възпитание в Шотландия като пример за открояване на съвременни тенденции и проблеми на физическото възпитание в европейски план.

Системата на обучение по физическо възпитание в началното училище в Шотландия съществено се различава от българската. Основната теза е, че здравето и добрата физическа кондиция повлияват благоприятно познавателните възможности и постижения на децата, тяхното добро самочувствие, допринасят за успешно учене и по-добро справяне с училищните проблеми. Учебното съдържание по физическо възпитание в началното училище е обособено в четири задължителни основни области – спортни игри, атлетика, гимнастика и танци. Съществен момент обаче е, че учителят има право да променя учебния материал, ако това е в полза на обучаваните.

Установяват се общи проблеми и трудности в системата на обучение по физическо възпитание в началното училище в България и Шотландия. Същевременно в редица отношения българската система има своите безспорни преимущества.

Ключови думи: начално училище, физическо възпитание, учебно съдържание, диференциация

4.10. Николова, М., Ел. Милева, Б. Пенева. Европейската образователна политика и българският модел за висше образование и професионална подготовка по адаптирана физическа активност и спорт за хора с увреждания, - Спорт и наука, 2006, бр. 2: 73-83. ISSN 1310-3393.

Предмет на материала е изследване на европейската спортна политика и образователна стратегия за хора с увреждания. Разгледани са в детайли множество документи и инициативи, които са основа на активна позиция по проблема за физическото възпитание и спорта за хора с увреждания в страните-членки на ЕС. През последните две десетилетия се отбелязва сравнително бързо развитие и разпространение на европейската образователна политика за професионална подготовка по специалността „Адаптирана физическа активност“.

Българският образователен модел за професионално образование и обучение по адаптирана физическа активност и спорт за хора с увреждания е интегриран в рамките на средното образование от Министерството на образованието и науката.

В рамките на висшето образование отделни модули по АФА са част от учебните планове на всички факултети в България за подготовка на специалисти по физическо възпитание и кинезитерапия към съответните университети. НСА е интегрирана към образователната политика на европейските страни в сферата на висшето образование и следва съвременните тенденции в областта на специалното образование, адаптираната физическа активност и спорт.

В материала подробно е анализирано присъствието на АФА в учебните планове за образователно-квалификационните степени бакалавър и магистър в НСА.

Ключови думи: адаптирана физическа активност, образователна политика, специалисти по физическо възпитание и спорт, учебни планове

4.11. Милева, Ел. Педагогически изисквания към спортната дейност в свободното време на учениците, - В: сб. Съвременни аспекти на спортното образование, В. Търново, УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2006: 35-40. ISBN -10: 954-524-517-4, ISBN-13: 978-954-524-517-6.

Спортната дейност заема специално място и значение в сферата на свободното време. Тя се разглежда като алтернативна двигателна дейност, която е насочена към играта, развлечението и емоционалното учене. Основните педагогически характеристики на спортната дейност на учениците в свободното време са следните: изграждане на умения за работа в екип, взаимодействие и интеграция, ефективно стимулиране и индиректно мотивиране на участниците в дейността, импровизация и креативност, акцент върху спонтанността, лесната и активна комуникация между учениците в дейността. Организирането и реализирането на спортните дейности в свободното време на учениците поставя значимия въпрос за ролята на спортния педагог.

Ключови думи: свободно време, спортна дейност, ученици, ефективно стимулиране, дидактически принципи, активна комуникация

4.12. Милева, Ел. Философия и съдържание на европейската образователна тематична мрежа AEHESIS, Четвърти международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация - Олимпийски спорт и спорт за всички“, 17-18 ноември 2006 г., НСА „Васил Левски“, София: 254-259. ISBN 978-954-723-006-4.

Основната цел на европейската образователна тематична мрежа AEHESIS е хармонизиране на различните образователни програми на европейско равнище и изработване на моделен европейски курикулум или европейски учебен план в областите „Физическо възпитание“, „Спортна тренировка“, „Спортен мениджмънт“ и „Здраве и фитнес“. За целта е утвърден шест степенен модел за подготовка на специалисти в Европа в тези основни направления. За реализиране на целите и задачите на тематичната мрежа е разработен специален въпросник за оценяване на различните учебни програми във висшите училища и факултети в четирите професионални сфери.

Дадена е подробна информация от страна на НСА за съществуващите програми в бакалавърска и магистърска степен. Резултатите са презентирани в общата база данни на проекта. НСА е поставена пред предизвикателството за окончателно въвеждане на

европейските измерения и критерии за обучение и образование, при запазване на уникалността на българския модел за висше спортно образование.

Ключови думи: европейска тематична мрежа, европейски тенденции, висше спортно образование, тематични области, база данни, учебни програми

4.13. Милева, Ел., С. Недялкова. Опит за социалнопедагогически анализ на Световното първенство по футбол - 2006, Четвърти международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация - Олимпийски спорт и спорт за всички”, 17-18 ноември 2006 г., НСА „Васил Левски”, София: 392-395. ISBN 978-954-723-006-4.

Интерес представляват начинът и спецификата на отразяване на Световното първенство по футбол 2006 от страна на някои медии и образът, който те изграждат за участниците в спортния спектакъл. Обект на изследването са масмедиите. Анализирани са специализирани материали, отразяващи Световното първенство по футбол 2006 в следните печатни и електронни медии: ежедневниците „7 дни спорт“, „24 часа“, „Стандарт“, „Монитор“, „Новинар“, БНТ и Нова телевизия. Проследени са всички материали в посочените медии по време и непосредствено след първенството (периода от 9 юни до 13 юли 2006 г.).

От направения анализ се констатира следното: 1/ Като цяло спортистите спазват правилата на честната игра, въпреки отделни драстични прояви на насилие; 2/ Треньорите подкрепят своите състезатели при загуба на отбора; 3/ Налице са противоречиви оценки за съдиите по време на световното първенство от страна на експерти и спортни специалисти; 4/ Световното първенство по футбол се превръща в „звезден миг“ за спортните журналисти; 5/ Разширява се периметърът на спортните изяви на страни от всички континенти. Такава е и политиката на ФИФА.

Проследяването и отразяването от страна на медиите на такава крупна спортна проява като световното първенство по футбол е предпоставка за засилване на положителните измерения и въздействия на футболната игра като цяло.

Ключови думи: масмедии, Световно първенство по футбол, контент анализ, честна игра, прояви на насилие, спортен коментар

4.14. Милева, Ел. Трета годишна конференция на тематичната мрежа AEHESIS “Европейското висше образование в спорта“ – 01-03 септември 2006, Прага, - Спорт и наука, 2006, бр. 5-6: 153-156. ISSN 1310-3393.

От 01 до 03 септември 2006 г. в Прага се провежда Трета годишна конференция на тематичната мрежа AEHESIS на тема “Европейското висше образование в спорта“. В нея участват 78 преподаватели и специалисти в областта на спортното образование от 28 европейски страни. Форумът протича в рамките на три общи и четири паралелни сесии. Първата сесия е посветена на интегрирането на спортното образование в Европа. Представени са целите и задачите на тематичната мрежа. Заключителното заседание е насочено към бъдещите дейности и разпространение на резултатите по проекта. Развитието на обединена Европа налага интегриране на усилията и потенциала на различните образователни институции и академични общности в спортната наука с цел премахване на бариерите и препятствията за обучение на спортни специалисти и тяхната успешна и ползотворна професионална реализация.

Ключови думи: научна конференция, спортно образование, висши училища, европейска тематична мрежа, научни сесии

4.15. Милева, Ел. Интернационализация на висшето спортнопедагогическо образование – европейски измерения, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 12, С., НСА ПРЕС, 2007: 186-191. ISBN 978-954-718-208-0.

Интензивните стъпки на европейска интеграция в сферата на висшето образование се полагат с Болонския процес, водещ началото си от 1999 г. Чрез Сорбонската декларация се изразява необходимостта от премахване на бариерите в сферата на висшето образование и създаване на обща европейска зона за висше образование. Една от най-важните последици за висшето образование е влиянието на Болонския процес върху управлението и качеството на обучение във висшите училища. Процесите на интернационализация на висшето образование в европейски план влияят съществено и върху висшето спортнопедагогическо образование. Академичната ни институция следва европейските тенденции и реализира конкретни дейности и практики в тази насока.

Важен момент от процеса на интернационализация на висшето спортнопедагогическо образование е хармонизиране на учебните планове

и програми в европейски план и премахване на бариерите за признаване на обучението в различни страни от Европейския съюз. С оглед да се преодолеят негативните тенденции и да се обединят усилията е иниципирана Европейска мрежа за спортна наука, образование и работна сила (European Network of Sport Science, Education and Employment), в която НСА „Васил Левски” членува активно.

От 2003 г. е разработена също образователна тематична мрежа AEHESIS („Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science”) или “Изравняване на европейските висши образователни структури в спортната наука”. Проектът има за задача да реализира новите тенденции, специфични за областта на спортната наука и образование, насочени към развитието на учебните планове и програми, разработването на система за оценяване на качеството на програмите, въвеждането на европейските измерения във висшето спортно образование.

Ключови думи: висше образование, европейска интеграция, хармонизиране, образователна тематична мрежа, спортна наука

4.16. Милева, Ел., Ю. Мутафова, Б. Пенева. Място и презентирание на социално-педагогическите науки в програмата на Преолимпийския конгрес в Солун, Гърция, 6-11 август 2004 г., - В: Сборник доклади, Част I: Образованието в глобализацията се свят, В. Търново, УИ “Св. св. Кирил и Методий” (под научната редакция на проф. д.п.н. Пламен Легкоступ), 2007: 399-401. ISBN 978-954-524-608-1.

Преолимпийският конгрес в Солун е едно от най-мощабните и най-значими научни събития в областта на спортната наука, което обединява идеите и творческите постижения на учени от цял свят. Засилено е присъствието на социално-педагогическите науки в програмата на конгреса, като е акцентирано върху най-актуалните тенденции на спортното обучение и образование. Открити са интердисциплинарните връзки между отделните научни области в разнообразните форми за представяне на концепциите и идеите.

Ключови думи: конгрес, научна програма, педагогически науки, спортно образование

4.17. Милева, Ел. Диалогичната педагогика в съвременното образователно пространство, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 13, С., НСА ПРЕС, 2008: 117-121. ISBN 978-854-718-229-5.

Динамичните социални условия в сферата на образованието налагат нови роли на педагозите, активно взаимодействие между преподавател и обучавани, учебен процес, ориентиран към учащия. Реализирането на тези предизвикателства в сферата на образованието налага използването на диалогичното общуване в процеса на обучение. Утвърждава се приоритетът на т. нар. „диалогична педагогика” (Ив. Иванов, 2004; N. Burbules, B. Bruce, 1998). Тя е насочена към реализиране на активната позиция и на двата субекта в обучението.

Цел на настоящото изследване е да се установи в каква степен студентите от втори курс на НСА имат изградени умения за съвместно учене. Обект на изследването са 100 студенти второкурсници от Тренъорски и Учителски факултет при НСА „В. Левски”. Като основен метод на изследване е използван тестът „Умения за учене с други хора” (по S. Cottrel, 2003, адаптиран за български условия от В. Гюрова, 2006). Тестът се състои от десет твърдения, насочени към умения за работа с други хора. За статистическа обработка на резултатите са използвани вариационен анализ (установяване на средна стойност - M и стандартно отклонение - SD) и коефициент на Ман-Уитни/Mann-Whitney за определяне на разликите в отговорите на респондентите в зависимост от показателите факултет и пол ($p \leq 0.05$).

Като цяло студентите от втори курс на НСА - Тренъорски и Учителски факултет, имат изградени умения за учене с други хора. На първо място се откроява твърдението за ефективно „вписване” на изследваните лица в рамките на групата ($M=3.98$, $SD=0.91$). На второ място се подреждат твърдения, свързани с проява на морално поведение от страна на младите хора и справяне с несправедливо отношение в групата – $M=3.65$ („Знам как да споделя наученото без да мамя”) и $M=3.57$ („Разбирам как да се справя с несправедливото отношение”). Втората половина от твърденията са насочени към конкретния принос на изследваните лица по отношение на груповата работа. Установява се, че на този етап студентите второкурсници все още нямат в значителна степен изградени умения за ефективно участие в процеса на обучение и в тази връзка техният индивидуален принос в семинарите не е достатъчен ($M=3.28$, $SD=1.00$). Минимални са уменията за устна презентация в

обучението ($M=3.07$). Интересен резултат от изследването е, че младите хора не отдават особено голямо значение на информацията, която изразяват другите хора в образователната сфера ($M=2.86$, $SD=1.09$). Не се впечатляват в достатъчна степен от идеите и знанията, които другите хора предлагат ($M=2.71$, $SD=0.87$).

Ключови думи: диалогична педагогика, работа в екип, взаимодействие, умения за учене

4.18. Милева, Ел., Ст. Андреас. Роля на обучението по физическо възпитание и спорт за личностното и двигателното развитие на деца с аутизъм, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 13, втора част, С., НСА, 2008: 47-58. ISBN 978-854-718-229-5.

Целта на изследването е: а/ да се установят, анализират и сравнят специфични признаци на нарушено поведение при деца със синдром на аутизъм; б/ да се приложи методика и програма от занимания по физическо възпитание и спорт при деца с аутизъм, в съчетание с други педагогически средства в процеса на обучение и да се изследва ефектът от тях.

Обект на изследването са пет деца с аутизъм от Трето помощно училище в София. Използвани са следните методи на научно изследване:

1. Анализ на литературни източници

2. Педагогическо наблюдение - то е осъществено в уроците по физическо възпитание и спорт. Показателите, които представляват интерес са следните: активно участие в урока; положително емоционално преживяване; внимание и концентрация; комуникация с педагога; комуникация с другите деца; интерес към дейността; правилно изпълнение на движенията; развитие на моториката; спазване правилата на играта; знания и умения в дейността.

3. Педагогически експеримент - прилагане на методика от физически упражнения и игри за деца с аутизъм; прилагане на тренировъчна програма по плуване за деца с аутизъм; двигателен тест „Количка” - за установяване равнището на определени двигателни качества при деца аутисти, вследствие на осъщественото обучение по физическо възпитание и спорт.

4. Математико-статистически методи – алтернативен анализ, вариационен анализ (средна стойност и стандартно отклонение).

Резултатите от проведените наблюдения установяват типични прояви на поведение и определени индивидуално-личностни характеристики за деца с аутизъм.

Разработената и приложена методика от физически занимания и спорт се оказва подходяща в процеса на обучение и рехабилитация за деца с аутизъм. Децата, включени в проведеното изследване, значително подобряват двигателния си статус по отношение на сила, координация, равновесие, ловкост и ориентация в пространството. Плуването и заниманията във вода оказват благоприятен ефект не само върху придобиването на плувни умения, но и върху емоциите и чувството за увереност при деца с аутизъм.

Умелото съчетаване на плуване, физически упражнения и спорт, съобразени със състоянието на всяко дете и груповите занимания под формата на игри, може да подобрят двигателното развитие на децата с аутизъм и да подпомогнат социалната им комуникация и личностно развитие.

Ключови думи: аутизъм, помощно училище, педагогически експеримент, учебна програма, плуване, физически упражнения, личностно развитие

4.19. Милева, Ел. Erasmus семинар „Комуникативна среда за развитието на интеркултурни иновации”, Каунас, Литва, 21-28 април 2008 г. - Спорт и наука, 2008, бр. 3: 150-154. ISSN 1310-3393.

Материалът дава информация за проведения в Каунас, Литва от 21 до 28 април 2008 г. Еразъм семинар на тема „Комуникативна среда за развитието на интеркултурни иновации”. Форумът е организиран от Литовската академия по физическо възпитание в Каунас, Литва. Той е проведен по няколко основни тематик: интернационализация, иновации чрез образование/качество на образованието, култура: мисъл, тяло и общество.

Участват петима Еразъм лектори от пет различни европейски държави. Специално място заемат студентските дейности и инициативи. Интересни са презентациите на млади учени и бивши студенти в областта на спортния мениджмънт и туризма. Организиран са нестандартни спортни активности. Очертани са водещите тенденции за бъдещи дейности и използване на добри академични практики.

Ключови думи: семинар, интеркултурни иновации, качество на образование, спортен мениджмънт, академични практики

4.20. Милева, Ел. Отношение на специалисти към качеството на академична подготовка на учители по физическо възпитание в Национална спортна академия, - В: сб. Между традицията и новите реалности, С., УИ «Св. Кл. Охридски», 2008: 105-111. ISBN 978-954-07-2776-9.

Цел на проучването, което е част от по-мощно изследване, е да се изследва мнението на експерти в областта на физическото възпитание и спорта за качеството на академична подготовка на учители по физическо възпитание в НСА „В. Левски“ в образователно-квалификационната степен „Бакалавър“. Обект на изследването са 25 преподаватели от НСА. За реализиране на целта на изследването е използван методът на експертната оценка. Той е приложен за констатиране на качеството на учебния план и на учебните програми за обучение на учители по физическо възпитание. Използвана е предварително разработена експертна карта по европейския проект AENESIS с 31 критерии, касаещи качеството на обучението.

Най-високата оценка принадлежи на твърдението за обвързаността на програмата с ECTS ($M=5,00$, $SD=1,24$). Експертите дават висока оценка и за осигуряването на структурни, финансови и технически условия за нуждите на обучението в НСА ($M=5,00$, $SD=0,94$).

Най-ниско оцененото твърдение отразява участието на чуждестранни лектори в програмите на обучение ($M=2,20$, $SD=1,61$).

Въз основа на резултатите от проведеното експертно проучване могат да се отправят някои конкретни препоръки за бъдеща работа с оглед подобряване на качеството на обучение по специалността „Физическо възпитание“ в ОКС „Бакалавър“.

Ключови думи: качество на обучение, образователни програми, експертна карта, образователно-квалификационна степен

4.21. Милева, Ел. Преносимите умения в европейския образователен модел за учители по физическо възпитание, - Спорт и наука, 2008, бр. 6: 54-61. ISSN 1310-3393.

На съвременния етап от развитието на висшето образование в Европа важно условие е преносимите умения да бъдат представени и идентифицирани в учебните планове. Според европейските изисквания тяхното присъствие трябва да се превърне в основен елемент при изработване на квалификационните характеристики на съответните

професионални области и при очертаване на водещите знания, умения и компетенции.

Една от задачите на европейската тематична мрежа AENESIS е открояване на общите и специфичните умения и компетенции. За тази цел е разработена специална експертна карта, обособена в две части. Първата част се отнася до общите аспекти на дейността на учителя по физическо възпитание. Направено е сравнение между европейския модел и българския учебен план за учители по физическо възпитание относно преносимите умения в бакалавърска и магистърска степен. Установява се, че при европейския модел е налице по-тясно диференциране и разграничаване на отделните видове преносими знания, умения и компетенции.

Ключови думи: преносими умения, учители по физическо възпитание, професионална подготовка, европейски образователен модел, учебни програми

4.22. Милева, Ел., Л. Тошева. Влияние на процеса на европейска интеграция върху програмите за обучение на учители по физическо възпитание, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 14, С., НСА ПРЕС, 2009: 66-75. ISBN 978-854-718-248-6.

В европейски план съществува голямо разнообразие по отношение на учебните планове и програми за подготовка и квалификация на учители по физическо възпитание. С оглед на преодоляване на прекаленото разнообразие в учебните планове и програми в отделните европейски страни и хармонизиране на изискванията за подготовка на специалисти по физическо възпитание на европейско равнище, е разработен модел на учебен план в областта „Физическо възпитание”. Това е резултат от дейностите и инициативите в рамките на тематичния европейски проект AENESIS.

Цел на изследването е да се сравни учебният план за подготовка и квалификация на учители по физическо възпитание в НСА „В. Левски” с европейския примерен модел. Основен метод на изследване е проучване на учебната документация въз основа на контент анализа. Приложен е сравнителният анализ при интерпретацията на резултатите, както и алтернативният анализ като статистически метод.

Основен източник на информация са действащият учебен план и квалификационната характеристика за професионална подготовка и обучение на учители по физическо възпитание в Национална спортна академия, ОКС „Бакалавър”, както и предложеният европейски модел на учебен план за подготовка на учители по физическо възпитание. Според изработения европейски примерен модел за обучение на специалисти по физическо възпитание предметните области са строго обособени, както и приблизителният относителен дял на учебните кредити, определени за изучаването на всяка област на научното познание.

В резултат на проведеното проучване и направения анализ се установява следното: като цяло е налице съответствие между учебния план за подготовка на учители по физическо възпитание в НСА и предложения европейски модел на учебен план за тези специалисти; дефинирани са съответните знания, умения и компетенции в българския учебен план, като те в общи линии кореспондират с описаните в европейския модел; наблюдава се сходство между двата учебни плана по отношение на броя на изучаваните кредити в направленията „Природо-биологични науки”, „Научна работа”, „Практики на преподаване в училище”; по-нисък е относителният дял на кредитите в направление „Образователни и възпитателни науки” и „Социални/хуманитарни науки” в българския учебен план за подготовка на учители по физическо възпитание; сравнително по-висок е относителният дял на изучаваните кредити в областта „Практически дейности” за учебния план в НСА.

Ключови думи: учители по физическо възпитание, професионална подготовка, учебен план, европейски модел, образователни направления

4.23. Милева, Ел. European tendencies in professional education of coaches /Европейски тенденции в професионалното образование на треньори/, - Спорт и наука, 2009, извънреден брой 1: 124-129. ISSN 1310-3393.

Съвременните процеси на глобализация и интернационализация на висшето образование, както и процесът на европейска интеграция, влияят върху разработването на обща европейска концепция за образованието на треньорите и определянето на сходни критерии в професионалната им квалификация. Утвърждава се идеята за дефинирането на водещите професионални компетенции. Европейската квалификационна рамка

повлиява разработването на четири степенна структура за обучение на треньори. Основният образователен модел съдържа шест основни елемента, изработени и съгласувани от експертна група: 1. Описание на професионалната област; 2. Стандартни професии; 3. Основни дейности; 4. Учебни цели; 5. Водещи компетенции; 6. Моделен курикулум/учебна програма.

Моделът очертава рамката на основните дейности, задачи и компетенции на треньорската професия. Откроява се проблемът за връзката между критериите за придобиване на определена образователна степен и процеса на лицензиране на треньорските кадри в България.

Ключови думи: европейска квалификационна рамка, треньор, професионално обучение, образователен модел, компетенции

4.24. Милева, Ел., А. Мутанова. Представяне на НСА „В. Левски” на международното изложение на образованието в Атина, Гърция, 6-8 март 2009, - Спорт и наука, 2009, бр. 2: 172-173. ISSN 1310-3393.

В материала се дава полезна информация за участието и представянето на Националната спортна академия на международното изложение на образованието, проведено от 6 до 8 март 2009 г. в Атина, Гърция.

Ключови думи: изложение, образование, Национална спортна академия, университети

4.25. Милева, Ел. Десети форум на Европейската мрежа за спортна наука, образование и работна сила „Най-добрите практики в спортното образование – от рамката към действието, - Спорт и наука, 2009, бр. 5: 150-153. ISSN 1310-3393.

В научната статия се дава информация за 10-ия форум на Европейската мрежа за спортна наука, образование и работна сила на тема “Най-добрите практики в спортното образование – от рамката към действието“, проведен от 17 до 19 септември в Рагуза, Италия. Той е организиран от Училището за спорт на Сицилия в сътрудничество с Европейската мрежа за спортно образование и Германския спортен университет в Кьолн. На форума присъстват 80 души от 30 страни от Европа, Сирия и Латинска Америка.

Юбилейният форум се отличава с разнообразна и богата по съдържание и дейности програма. Ползотворни и добре организирани са трите уъркшопа – Физическо възпитание, Треньорска дейност и Спортен мениджмънт.

Ключови думи: практики в спортното образование, научни дискусии, физическо възпитание, треньорска дейност, спортен мениджмънт

4.26. Милева, Ел., Г. Георгиу. Отношение на експерти към организирането на училищен спортен празник в Никозия, Кипър, - В: сб. Личност, мотивация, спорт, Том 15, С., НСА ПРЕС, 2010: 193-200. ISBN 978-854-718-279-0.

Цел на изследването е да се проучи отношението на експерти в областта на физическото възпитание и спорта към организирането на училищен спортен празник в района на Никозия, Кипър. За реализиране на целта на изследването е използван методът на експертната оценка, като е разработена специална експертна карта с точно определени критерии. Резултатите от проведеното експертно проучване са обработени статистически чрез вариационен и алтернативен анализ.

Обект на изследването са 29 специалисти, работещи на различни нива в областта на физическото възпитание и спорта в района на Никозия. Извадката на експертите е почти изчерпателна. Въз основа на проведеното експертно проучване относно възможностите за организирането на училищен спортен празник в района на Никозия, Кипър могат да се направят следните изводи:

1. Налице е положително отношение и нагласи на експертите за организирането на училищен спортен празник в района на Никозия.

2. Като основни причини за организирането на училищния спортен празник се открояват необходимостта от движение, здравословният и социализиращият ефект.

3. Визират се потенциални спонсори, които биха подпомогнали финансово организирането на спортния празник, като предпочитание се дава на частните фирми.

4. Посочват се конкретни трудности, които могат да възпрепятстват реализирането на спортното събитие, като най-значими се явяват отсъствието на спортни дейности и високите летни температури.

5. Организирането и реализирането на училищен спортен празник в района на Никозия се оценява като значимо спортно събитие с очакван положителен социален ефект за населението като цяло.

Ключови думи: спортен празник, експертно проучване, положително отношение, трудности на организацията, спонсори

4.27. Милева, Ел. Оценка на абсолвентите за обучението в магистърска програма „Физическо възпитание” в Националната Спортна Академия „Васил Левски” – София, - В: сб. Иновации в образованието, Шумен, Шуменски университет „Еп. Константин Преславски”, 2010: 1007-1012. ISSN 978-954-400-298-5.

Цел на изследването е да се проучи отношението към учебния процес на магистри по физическо възпитание в НСА. Провеждането на подобно проучване е породено от необходимостта от обратна връзка за качеството на обучение в магистърската програма.

Обект на изследването са 28 абсолвенти от магистърска програма „Физическо възпитание“ към Учителски факултет. Разработена е специална анкетна карта със закрити въпроси по следните показатели: актуалност на учебното съдържание, ниво на теоретична и практическа подготовка, умения за научноизследователска работа, организация на учебния процес, критерии за оценяване, осигуряване на подходяща учебна литература, оценяване на преподавателите и др.

Като цяло се установява удовлетвореност на абсолвентите от обучението им в магистърска програма „Физическо възпитание“. Изразява се мнение за известно дублиране на учебното съдържание с бакалавърската степен. Като недостатъчни се оценяват равнището на практическа подготовка, както и уменията за научноизследователска работа. Открояват се известни трудности по отношение на организацията на обучението. Като обективни се определят начините за оценяване на учебните постижения по време на обучението в магистърската програма.

Ключови думи: обучение, магистърска степен, физическо възпитание, удовлетвореност, критерии за оценяване

4.28. Милева, Ел., Г. Георгиу. Възможности за провеждане на училищен спортен празник в района на Никозия, Кипър, - Спорт и наука, 2010, извънреден брой 4, II част: 230-235. ISSN 1310-3393.

Цел на изследването е организиране на училищен спортен празник в района на Никозия, Кипър. Задачите на изследването са следните: 1. Проучване на нагласите и интереса на децата в района на Никозия за участие в спортния празник; 2. Разработване на теоретичен модел по определени критерии за организиране на училищен спортен празник; 3. Установяване на социалния ефект от провеждането на спортното състезание. За реализиране на целта на изследването са използвани анкетният метод и методът на проекта. Обект на изследването са 60 ученици (9-11 годишни) от четири различни района на град Никозия.

При анализа на резултатите за нагласите и интереса на децата в района на Никозия за участие в училищен спортен празник се установява, че 81,7% от изследваните лица не са участвали в спортни празници до този момент. По отношение на конкретното участие на учениците в училищен спортен празник 71,7% от децата възприемат подобна идея. Като положителни причини за участие се посочват: възможност за физическа активност – 25,2%, изграждане на хубаво тяло и добра форма – 17,6%, поддържане на добро здраве и подобряване на физическата кондиция – 32%, спортно трениране – 9,2%, подобряване на знанията и уменията за спорта – 5% и др.

Въз основа на положителните нагласи на учениците към идеята за организиране на спортен празник в района на Никозия е разработен организационен модел на спортното събитие чрез прилагане на проектния метод. Открити са съответните показатели. Отделните елементи на проекта са логически подредени, както и връзките между тях.

Ключови думи: училищен спортен празник, ученици, нагласи, организационен модел, елементи

4.29. Mileva, El., Y. Nikolaou. A study on experts' opinion about physical education system in Cyprus /Изследване на мнението на експерти за системата по физическо възпитание в Кипър/, Пети международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация – Олимпийски спорт, спорт за всички”, - Спорт и наука, Извънреден брой, 2010, част I: 281-285, ISSN 1310-3393.

Системата по физическо възпитание в Кипър изисква реформиране и хармонизиране с европейските измерения и тенденции във физическото възпитание. Целта на изследването е да се проучи мнението на експерти за сегашното състояние на системата по физическо възпитание в Кипър и възможностите за въвеждане на нови европейски модели.

Обект на изследването са 30 експерти по физическо възпитание с над 15 години трудов стаж в системата на образованието. Приложен е методът на SWOT-анализа. Това е анализ на средата и се прилага за изследване на организационната стратегия.

Въз основа на получените резултати могат да се направят някои препоръки за бъдеща работа. Системата по физическо възпитание в Кипър изисква увеличаване на часовете по физическо възпитание, осигуряване на началното образование със специализиран персонал, хармонизиране на аналитичните програми в гимназиите и лицееите с европейските учебни програми.

Ключови думи: система на физическо възпитание, Кипър, европейски измерения, учебни програми, SWOT-анализ

4.30. Желязкова-Койнова, Ж., Ел. Милева. Българска адаптация на многомерната скала за изследване на спортсменската ориентация (MSOS), Пети международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация – Олимпийски спорт, спорт за всички”, - Спорт и наука, Извънреден брой, 2010, част II: 336-343. ISSN 1310-3393.

Целта на изследването е да се адаптира Многомерната скала за изследване на ориентацията към спортсменство (MSOS - The Multidimensional Sportspersonship Orientation Scale). Тя е създадена на френски, преведена и валидизирана на английски от Vallerand et al. (1997). MSOS се състои от пет подскали, измерващи: 1. отдадеността на спорта; 2. уважението към социалните конвенции; 3. уважението и зачитането на правилата и официалните лица; 4. уважението и зачитането на съперниците; 5. негативния подход към спортсменството. Българската адаптация на MSOS стана възможна благодарение на професор Роберт Валеранд от Квебекския Университет на Монреал. Резултатите от конформационния факторен анализ потвърждават 5-факторната структура на MSOS. Българската версия на MSOS демонстрира приемливо равнище на вътрешна консистентност с изключение на петата скала. Това налага изваждане на последната скала от българския вариант на MSOS.

Препоръчваме българската версия на MSOS за оценяване на групови различия в ориентацията към спортменство при изследвания на моралното възпитание в спорта.

Ключови думи: спортменство, тест, адаптация, конфирматорен факторен анализ, скали, консистентност

4.31. Милева, Ел., Ж. Желязкова-Койнова. Педагогически измерения на спортменството в съвременния спорт, Пети международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация – Олимпийски спорт, спорт за всички”, - Спорт и наука, Извънреден брой, 2010, част II: 365-370. ISSN 1310-3393.

Спортменството е едно от най-значимите явления в съвременния спорт. То има много прояви, насочени към спазване на правилата на играта и идеята за честна игра, уважение към противниците, съдиите и другите субекти, които участват в спортните състезания.

Целта на това проучване е да се определи отношението на треньорите към различните измерения на спортменството в техния спорт. Обект на изследването са треньори от различни спортни дисциплини - колективни и индивидуални спортове. Основните методи за научно изследване са стандартизирано интервю и анкета. Резултатите са обработени с контент анализ, алтернативен анализ, Z-тест и тест на McNemar. Въпросите са насочени към следните основни критерии: 1/ спортменско поведение, 2/ неспортменско поведение, 3/ цели за развитие на спортменството, 4/ методи и подходи за развитие на спортменството, 5/ взаимовръзка между спортменството и спортните резултати.

След анализа на данните става ясно, че треньорите най-често свързват спортменското поведение със спазване на правилата на играта и честната игра, както и с уважение към съотборници и опоненти. Неспортменското поведение се интерпретира като резултат от нарушаване на правилата на играта.

Всички респонденти категорично потвърждават, че спортменството е неразделна част от учебно-тренировъчния процес. Въпреки това, треньорите не поставят специфични цели, които да бъдат реализирани в това отношение. Упражняването на поведението и убеждаването са

посочени като основни методи и подходи за развитие на спортменството в спортното обучение.

Спортните педагози идентифицират конкретни причини за изработване на цялостна стратегия за развитие на спортменството в спорта. Нисък е процентът на анкетираните, които не смятат нейното въвеждане за необходимо. Треньорите обосновават връзката между спортменството и спортните постижения.

Въз основа на получените резултати може да се заключи, че спортменството е важна част от съвременния тренировъчен и състезателен процес и неговото развитие трябва да се включи като специална цел в програмите за обучение и тренировка.

Ключови думи: спортменство, треньори, учебно-транировъчен процес, честна игра, убеждаване, упражняване на поведението

4.32. Милева, Ел., Ж. Желязкова-Койнова. Нагласи на студенти от Националната спортна академия към спортменството като морално явление, - В: сб. Оптимизация и иновации в учебно-транировъчния процес, Втора международна научна конференция, С., УИ „Св. Кл. Охридски”, 2010, с. 219-225. ISSN 1314-2275.

Спортменството се разглежда основно като морално явление, което имат множество измерения. Най-често то се свързва със спазването на правилата на играта и феър плей. Освен този морален аспект, то се интерпретира много широко в специализираната литература.

Целта на изследването е да се установят нагласите на студентите от Националната спортна академия към спортменството като морално явление. Обект на изследването са 64 студенти от Треньорски факултет от бакалавърска степен. Основните изследователски методи са анкетен метод, контент анализ и статистически методи. Въпросите са насочени към следните ключови критерии: причини за спортменско поведение, неспортменско поведение, цели за развитие на спортменството, стратегия за спортменството в съвременното общество .

Резултатите показват, че неспортменското поведение най-често се асоциира с неуважение към опонентите. На второ място се нарежда нарушаването на правилата на играта. Резултатите могат да бъдат използвани като база за бъдещи изследвания на спортменството, както и за подобряване на тренировъчния и състезателния процес.

Ключови думи: спортсменство, нагласи, студенти, неспортсменско поведение, стратегия, прояви

4.33. Милева, Ел., М. Ацева. Методи на общуване в условията на SPA дейности, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 16, С., НСА ПРЕС, 2011: 145-152. ISBN 978-854-718-302-5.

Основната цел на изследването е да се проучи спецификата на общуване между терапевт и клиент в условията на SPA дейности. За реализиране на целта е проведено специализирано анкетно проучване. Въпросите са насочени към установяване на методите на общуване между терапевт и клиент, трудностите в общуването, възникването на евентуални конфликти и тяхното преодоляване.

Обект на изследването са 18 терапевти от SPA центрове в три града в страната – София, Кюстендил и Сандански. На първо място, с най-голям относителен дял – 44.4%, се открояват словесните методи като подходи на общуване и начини на взаимодействие. На второ място се посочва любезното отношение към клиента - 38.8%. Убеждаването, прилагано от терапевта и насочено към клиента, за ползата от SPA дейностите, за техния здравословен ефект се нарежда на трето място сред отговорите на анкетиранияте - 22.2%. Друг метод на общуване и взаимодействие с клиентите, който са посочили терапевтите, е личният пример - 16.7%

На въпроса дали изследваните лица срещат трудности в общуването си с клиентите по време на тяхната работа 89% отговарят, че не срещат такива трудности. Само 11% съобщават за срещани трудности. По отношение на конфликтни ситуации с клиентите се запазва същото съотношение между положителни и отрицателни отговори, като само 11% от респондентите отбелязват, че са стигали до конфликти.

Препоръчваме изготвянето на стандарти, регламентиращи поведението на SPA специалисти в процеса на общуване.

Ключови думи: SPA специалисти, клиенти, методи на общуване, убеждаване, личен пример, конфликтни ситуации

4.34. Mileva, El., Y. Nicolaou. Pupils' attitudes to physical education and sports activities in Cyprus /Отношение на учениците към физическото възпитание и спортните дейности в Кипър/, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 16, С., НСА ПРЕС, 2011: 291-297. ISBN 978-854-718-302-5.

Целта на изследването е да се проучи отношението на учениците към физическото възпитание и спортните дейности в Кипър. Обект на изследването са 2472 ученици от различни училища. – 1181 момчета и 1291 момичета от всички области в Кипър. Броят на учениците в гимназиите е по-голям от този на учениците в лицейте. За реализиране на изследването е разработена специална анкетна карта по определени критерии.

След анализа на резултатите могат да се направят следните изводи. Повечето от учениците искат да имат повече часове по физическо възпитание в училище. Те желаят ежедневно да бъдат включени в училищни спортни дейности. Двигателната дейност по време на учебното време е оценена като необходима от страна на децата.

Значителна част от кипърските ученици нямат достатъчно време да участват в извънучилищни спортни дейности. Те прекарват своето свободно време като ползват различни видове технологии (работа в интернет, гледане на телевизия и др.). Учениците в системата на средното образование в Кипър имат положително отношение към включването им в различни форми на спортна дейност извън уроците по физическо възпитание (спортни клубове, спортни лагери и летни училища) и следователно те проявяват интерес към участие в нови форми на извънучилищни спортни дейности. Те предпочитат спортните клубове, които са много популярни в Кипър.

Налице е дефицит на двигателни дейности в живота на подрастващите. Кипърските ученици от гимназиите и лицейте изразяват желание тяхното училище да им предлага спортни следобеди. Те нямат предпочитания към видовете спорт, които ще се провеждат по време на спортните следобеди.

Ключови думи: ученици, отношение, физическо възпитание, спортни дейности, образование в Кипър, спортни клубове

4.35. Nicolaou, Y., El. Mileva. Model of School Sports Club in Secondary Education of Cyprus /Модел на училищен спортен клуб в средното общообразователно училище в Кипър/, - Спорт и наука, 2011, бр. 3: 126-134. ISSN 1310-3393.

Целта на изследването е да се предложи нов модел по физическо възпитание, който да съчетава уроците по физическо възпитание с извънучилищни спортни дейности (училищен спортен клуб). Моделът се основава на модерните образователни тенденции и препоръки на Европейския съюз, както и на потребностите на кипърските ученици. Основните елементи на училищния спортен клуб са ученици, образователен персонал, учебни програми и учебни предмети, база, уреди и съоръжения, бюджет. Училищният спортен клуб ще бъде подкрепен от родителската асоциация, училищното настоятелство, Кипърския спортен изследователски център и спортните федерации.

Представеният теоретичен модел за училищен спортен клуб в Кипър ще бъде въведен като експериментален в едно кипърско училище. Реализирането на модела ще има позитивен ефект върху учениците и ще подобри връзката между училищното физическо възпитание и извънучилищните спортни дейности.

Ключови думи: модел, училищен спортен клуб, общообразователно училище, извънучилищни спортни дейности

4.36. Милева, Ел. Шести европейски конгрес на FIEP/ФИЕП в Пореч, Хърватска, - Спорт и наука, 2011, бр. 3: 152-153. ISSN 1310-3393.

В научното съобщение се дава информация за Шестия европейски конгрес на FIEP/ФИЕП – Международната федерация по физическо възпитание, проведен в град Пореч, Хърватска, от 18 до 21 юни 2011 г.

Основната тема на конгреса е „Физическото възпитание в XXI век – компетенции на учениците“. Конгресната програма е разпределена в две основни научни секции – Физическо възпитание и Училищен спорт. Представени са общо 50 устни презентации и 55 постера. Като част от конгреса е проведената кръгла маса на тема „Развитие на компетенциите на учениците и качество на физическото възпитание“.

Ключови думи: европейски конгрес, ФИЕП, физическо възпитание, двигателни компетенции, презентации

4.37. Милева, Ел. Двигателни компетенции на учениците в обучението по физическо възпитание и спорт, Международна научно-практическа конференция „Ключовите компетенции в образованието - стратегии и практики”, 22-24 септември 2011 г., Стара Загора, Тракийски университет. ISBN 978-954-691-071-4.

Понятието „компетенции” най-често се свързва със способността на отделната личност да се справя с конкретна трудова дейност. То интегрира по специфичен начин определено равнище на знания, умения и навици. Европейската квалификационна рамка дефинира осем основни нива на компетенции, обвързани със съответните образователно-квалификационни и научни степени.

В последните години в теорията и практиката на физическото възпитание се утвърди понятието „двигателни компетенции” на учениците. То се свързва с двигателната грамотност/образованост на подрастващите и участието им в разнообразните спортно-двигателни дейности. Развитието на двигателните компетенции има подчертан здравословен ефект върху децата и юношите, като същевременно се явява бариера за разпространяването на редица социално значими заболявания.

В доклада се търсят и анализират факторите, които влияят върху формирането на двигателните компетенции на учениците в обучението по физическо възпитание. В тази връзка се акцентира върху качеството на процеса на обучение, свързано с прилагането на разнообразни методи, подходи и средства на взаимодействие между спортния педагог и подрастващите.

Ключови думи: двигателни компетенции, ученици, физическо възпитание, обучение, образованост

4.38. Милева, Ел. Иновативни тенденции в европейското физическо възпитание и спорт, - В: сб. Иновационни практики в образованието, Благоевград, УИ „Н. Рилски”, 2011: 91-98. ISBN 978-954-680-780-9.

Развитието на физическото възпитание и спорта в европейски контекст се обуславя от приемането на редица документи, които определят бъдещето на тази значима социална сфера (Бялата книга за спорта, Действеният план Пиер де Кубертен, Резолюцията на Европейския парламент от 13 ноември 2007 за развитие на спорта в образованието и

др.). Същевременно изследвания на европейски учени от последните години визират несъответствие между зададената теоретична рамка и актуалното състояние на училищното физическо възпитание в редица европейски страни. Българската действителност не прави изключение.

В контекста на европейските иновативни тенденции в сравнителен план се анализират определени елементи на системата по физическо възпитание в страната ни, като се открояват положителни и отрицателни образователни практики.

Ключови думи: физическо възпитание, европейски документи, иновации, образователни практики

4.39. Милева, Ел. Интереси на студенти от Учителски факултет при Националната спортна академия „Васил Левски” към спортни занимания, - Спорт и наука, 2012, извънреден брой 3: 58-63. ISSN 1310-3393.

Поставя се въпросът за общата физическа подготовка на студентите, които се обучават в специализираните висши училища и факултети по физическо възпитание и спорт. Посочените тенденции постепенно довеждат до промяна на съдържанието и нормативите за практическия комплексен изпит за специалността „Физическо възпитание” в Националната спортна академия.

Цел на настоящото проучване е да се установи интересът на студентите второкурсници от Учителски факултет при НСА „Васил Левски” към спортни занимания и участието им в спортносъстезателна дейност. Обект на изследването са 65 студенти от Учителски факултет, втори курс, редовна форма на обучение, от които 29 мъже (44.6%) и 36 жени (55.4%). Основният метод на изследване е анкетният.

След анализа на резултатите се установява, че 67.7% от анкетираните студенти не се занимават активно със спортна дейност. Занимаващите се активно със спорт са съответно 32.3%. От участващите в спортни дейности 67% са мъже (14 студенти) и 33% са жени (7 студенти). Едва 17% от всички изследвани лица участват в спортни състезания. Установява се, че във вътрешното първенство по хандбал са участвали 87.7% от изследваните лица. Сходни са резултатите за участието на студентите от Учителски факултет във вътрешните първенства по баскетбол - 84.6% и по волейбол - 80%. Въпреки широкото присъствие на леката атлетика в

обучението на студентите, само 35.4% от изследваните лица са взели участие в организираните лекоатлетически кросове. По отношение на празниците на гимнастиката 83% от респондентите заявяват, че са участвали в тях.

Необходимо е да се търсят подходящи методи, форми и средства за стимулиране на спортно-двигателната и състезателната активност на студентите от Учителски факултет при НСА.

Ключови думи: студенти, спортни занимания, интереси, вътрешни първенства, двигателна активност

4.40. Nicolaou, Y., El. Mileva. Sports activities' influence on pupils' physical fitness in the Cyprus secondary school /Влияние на спортните дейности върху физическата дееспособност на децата в средното училище в Кипър/, – Спорт и наука, 2012, бр. 1: 113-121. ISSN 1310-3393.

Целта на изследването е да се проучи ефективността на модела на създаване на училищен спортен клуб в средното училище в Кипър, насочен към взаимовръзката между задължителните уроци по физическо възпитание и извънучилищните спортни дейности. Обект на изследването са 181 ученици от 1-ви клас на гимназията. Това изследване проследява влиянието на спортните дейности върху физическия фитнес на учениците в средното училище в Кипър.

Измерванията са проведени съгласно тестовете за фитнес по Еврофит: 30 м бягане, сядане-изправяне до стоеж за 30 сек, скок на дължина от място и 15 мин бягане. Могат да се открият следните изводи: 1/ участието на децата в извънучилищни спортни дейности подобрява тяхната двигателна дееспособност; 2/ мястото, където учениците участват в спортни дейности в свободното време, е важен фактор за подобряване на техния двигателен фитнес, защото училищните спортни клубове са най-популярните места за участие на децата в извънучилищни спортни дейности.

Ключови думи: спортни дейности, ученици, свободно време, физическа дееспособност, училищни спортни клубове

4.41. Slavova, V., El. Mileva. The sports students' attitudes to e-learning application in foreign language teaching /Нагласи на студенти спортисти към прилагане на електронното обучение в преподаването на чужд език/, Proceeding Book, XVI International Scientific Congress "Olympic Sports and Sport for All" & VI International Scientific Congress "Sport, Stress, Adaptation", 17-19 May 2012, Sport & Science, Extra issue, 2012: 643-646. ISSN 1310-3393.

Цел на изследването е да се проучат нуждите и нагласите на студентите от НСА за изучаване на чужд език и прилагане на нови образователни технологии. Обект на изследването са 154 студенти от Тренъорски факултет при НСА (69 студенти от трети курс и 85 студенти от първи курс на обучение).

Анализът на резултатите показва, че студентите от Националната спортна академия признават значението на чуждия език за техния личен и професионален успех (81% дават отговор "в голяма степен"). Ясно е, че младите хора използват чуждия език много често в тяхната ежедневна и рутинна дейност (56%). Студентите имат положително отношение към прилагането на електронното обучение при изучаването на чужд език. Те смятат, че електронното обучение ще подобри знанията им по чуждия език "в голяма степен" (40%) и „в известна степен" (42%). Анкетираните смятат, че електронното обучение ще направи класовете по чужд език по-интересни и по-полezni (87%).

Студентите изразяват ясно и съзнателно предпочитание в полза на комбинирано използване на интернет-базирани класни стаи и традиционни методи на преподаване (68%). Изследваните лица смятат, че NICENET CLASSROOM е много полезна среда за обучение, която ще ги подпомогне при изучаването на чужд език и ще улесни процеса на обучение (99%).

Ключови думи: обучение по чужд език, смесено обучение, традиционно обучение, отношение, образователни технологии

4.42. Милева, Е. Педагогическите приноси на Ян Амос Коменски, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт., Том 18, С., НСА ПРЕС, 2013: 406-411. ISBN 978-954-718-371-1.

420 г. след рождението на Ян Амос Коменски (1592-1670) неговото творчество продължава да вълнува човечеството. Специалисти и педагози преоткриват идеите на великия мислител и внасят нови мисли и разсъждения към богатото му наследство.

Едно от най-големите завоевания на Коменски е създаването на изцяло нова организация на обучението, формулирана като класно-урочна система. Класната система се утвърждава и получава широко разпространение, като става основна за масовото училище. Тя устоява на изпитанията на времето и продължава да съществува като най-популярна в света система за организация на обучението.

Авторът оказва огромно влияние на обогатяването на педагогическата мисъл в целия свят. Неговите книги и учебници („Сетивният свят в картинки“, „Майчино училище“, „Пансофия“ и други) са преведени на много езици и получават широко разпространение в редица страни, като стават учебни книги за първоначално обучение в продължение на повече от 150 години.

Като всички хуманисти, Коменски отделя голямо внимание на физическото възпитание. Подчертава необходимостта от физически упражнения, правилен режим и хигиенични училища. За Коменски главна цел на физическите упражнения е опазването на здравето на човека и продължаването на неговия живот.

Ключови думи: Коменски, педагогическо творчество, класно-урочна система, книги и учебници, физическо възпитание

4.43. Славова, В., Ел. Милева. Изследване на мотивацията на студенти спортисти за изучаване на чужд език, - В: сб. Научни трудове, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Том 52, серия 8.2, Физическо възпитание и спорт, Русе, 2013: 63-67. ISSN 1311-3321.

Педагогическият експеримент е проведен чрез серия от учебни курсове по чужд език, предложени на студенти от една експериментална група през първата академична година (2011/2012), както и на студенти от две експериментални групи през втората академична година (2012/2013). Определени са и съответните контролни групи, като всички групи имат сходен състав, както по брой на участниците в тях, така и по ниво на владение на чужд език (английски и френски), което е установено с входен езиков тест.

Обект на изследването са общо 96 студенти от трите факултета на НСА. Уеб-базираната учебна платформа, която е използвана за реализиране на педагогическия експеримент е образователната платформа

NICENET. С цел да се изследва влиянието на приложената комплексна методика за смесено (присъствено и електронно) обучение по чужд език върху мотивацията на студентите от НСА „В. Левски“ е адаптиран специален тест за изследване на мотивацията и учебните стратегии MSLQ – Motivated Strategies for Learning Questionnaire, Pintrich, Smith, Garcia & McKeachie, 1991 (Въпросник за изследване на мотивационните стратегии на Пинтрич и Маккийчи, 1991). За нуждите на настоящото изследване тестът е адаптиран в конкретен образователен контекст чрез факторен анализ.

След анализа на резултатите се обособяват следните шест фактора: Първи фактор - Самоефективност за обучение и постижение; Втори фактор - Оценяване на поставените задачи (включва променливи, отнасящи се до важността и полезността на курса, предметната му област, както и учебното съдържание); Трети фактор - Вътрешна целева ориентация; Четвърти фактор - Външна целева ориентация; Пети фактор - Оценяване на очакванията от обучението; Шести фактор - Тревожност. Установява се високо ниво на интерес и предпочитания от страна на студентите към смесеното обучение по чужд език (традиционно и електронно). Студентите спортисти участват активно в електронната образователна среда NICENET.

Ключови думи: студенти спортисти, електронно обучение, мотивация за обучение, чужд език, тест, фактори

4.44. Желязкова-Койнова, Ж., Ел. Милева, Б. Ангелова-Игова, В. Славова. Българска адаптация на тест за изследване на мотивацията за учене при студенти, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт., Том 19, С., НСА ПРЕС, 2014: 32-40. ISBN 978-954-718-397-1.

Тестът за изследване на мотивацията и учебните стратегии MSLQ (Motivated Strategies for Learning Questionnaire - Pintrich, Smith, Garcia & McKeachie, 1993) е утвърден в специализираната литература като надежден инструментариум за измерване на промяната на учебната мотивация във висшата степен на образование и на разнообразните подходи и стратегии на учене.

Целта на настоящото изследване е да се адаптира за български условия първата част на Въпросника за изследване на мотивационните стратегии за учене – *Мотивационни скали* - от теста MSLQ (Motivated Strategies for Learning Questionnaire, Pintrich et al., 1993). Обект на

изследването са 359 студенти от 1, 2 и 3 курс на НСА – Тренбърски и Учителски факултет, по време на учебни занятия по шест дисциплини.

Факторната структура на българската версия на въпросника е изследвана с помощта на конфирмационен факторен анализ. Зададен е 6-факторен модел със съответната структура на айтемите, принадлежащи към отделните скали. В настоящото изследване стойностите на коефициента Алфа на Кронбах варират между 0.69 и 0.90; общо за теста коефициентът на съгласуваност е 0.94. Сравнението с коефициентите, получени във валидизационното изследване, показва голямо сходство при двете версии. Резултатите демонстрират високата надеждност и вътрешна съгласуваност на българската версия на теста MSLQ – I част.

В изследваната извадка относително най-силно са оценени вярванията в личния контрол върху ученето; следва го оценката на значимостта на учебната дисциплина, а най-ниски стойности приема изпитната тревожност. Интринзивната и екстринзивната мотивация за учене са в баланс. При сравнението на средните стойности прави впечатление значително по-ниските стойности в българската извадка по всички скали. Значимо влияние на пола се разкрива при скалите *екстринзивна целева ориентация, значимост на учебната дисциплина, изпитна тревожност и обща мотивация*.

Българският вариант на теста MSLQ (Motivated Strategies for Learning Questionnaire – Pintrich et al., 1993) е надежден инструмент за изследване на мотивацията на студентите по време на конкретен курс на обучение.

Ключови думи: тест, мотивиращи стратегии, адаптация, факторен анализ, коефициент на съгласуваност

4.45. Милева, И. Илиева. Професионални ценности на съвременните СПА специалисти, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт., Том 19, С., НСА ПРЕС, 2014: 199-209. ISBN 978-954-718-397-1.

Интензивното развитие на съвременната SPA индустрия изисква създаването на специализирана професионална подготовка и специфичен вид комуникация на специалистите в тази област. С оглед на това е необходимо да се изследва ролята на професионалната комуникация в дейността на SPA специалистите. Показател за нейното качество е установяване на удовлетвореността на клиентите от процедурите в SPA центровете. Във връзка с измерването на този показател е осъществено

специално проучване. Обект на изследването са общо 100 клиенти от два различни SPA центъра: в България - селище Дъното, Язовир Батак и в Германия - Регенсбург. Разработен е специален въпросник с фиксирани и отворени въпроси. Изследването е насочено и към общуването между SPA специалист и клиент, което предполагаме, че влияе върху желанието на клиентите за посещение на SPA центъра. С оглед да се проучат професионалните ценности на съвременните SPA специалисти е проведено специализирано изследване. Приложен е тестът за изследване на професионалните ценности на Я. Рашева-Мерджанова (2004).

Въз основа на проведените изследвания и получените резултати могат да се направят следните изводи:

- Комуникацията е важна част от професионалната подготовка и компетентност на съвременните SPA специалисти.
- Установява се положителна нагласа и удовлетвореност на клиентите от общуването на SPA специалистите и предлаганите Wellness и SPA услуги в изследваните SPA центрове. Клиентите оценяват използваните методи на взаимодействие от страна на терапевтите като подходящи и не посочват конкретни трудности в процеса на общуване.
- Не се наблюдава възникване на конфликтни ситуации между SPA специалист и клиент, както и трудности при общуването между ръководител и терапевт.
- Има сходство между начина на общуване и предпочитаните SPA процедури в Германия и в България.
- Ценностите, свързани с придобиването на нови знания, осъществяването на експертна дейност и реализирането на професионално общуване в условията на SPA дейностите се оценяват високо от съвременните SPA специалисти.

Ключови думи: SPA специалисти, клиенти, общуване, удовлетвореност, ценности

4.46. Mileva, El. Attitude of students from the National Sports Academy to football hooliganism /Отношението на студенти от Националната спортна академия към футболното хулиганство/, 9th FIEP European Congress, 7th International Scientific Congress “Sport, Stress, Adaptation”, Physical Education and Sport – Competences for Life,

9-12 October 2014, National Sports Academy “Vassil Levski”, Sofia, Bulgaria, Congress proceeding, - Scientific journal Sport, stress, adaptation, Extra issue 2014: 223-227. ISSN 2367 – 458X.

Футболното хулиганство предизвиква различни дискусии и негативни реакции в обществото. Целта на изследването е да се проучи отношението на студенти от Националната спортна академия към футболното хулиганство. В тази връзка е проведено отделно анкетно проучване. Обект на изследването са 113 студенти от Тренъорски и Учителски факултет при НСА „Васил Левски“. Използван е алтернативният анализ като статистически метод.

Като резултат от изследването студентите изразяват своето негативно отношение към футболното хулиганство. Открити са най-често срещаните прояви на разглежданото явление. Студентите вярват, че актовете на футболно хулиганство в България не са регистрирани по-често, в сравнение с други европейски страни. Младите хора смятат, че футболните клубове и българските институции не предприемат конкретни мерки за преодоляване на този феномен. Студентите имат положително отношение към разработването на генерална стратегия за развитие на спорта в страната.

Въз основа на получените резултати са направени конкретни изводи и са дадени препоръки за бъдеща работа

Ключови думи: студенти, отношение, футбол, поведение, хулиганство, стратегия

4.47. Slavova, V., El. Mileva. Assessment of blended learning course in specific educational context /Оценяване на курс за смесено обучение в специфичен образователен контекст/, 9th FIEP European Congress, 7th International Scientific Congress “Sport, Stress, Adaptation”, Physical Education and Sport – Competences for Life, 9-12 October 2014, National Sports Academy “Vassil Levski”, Sofia, Bulgaria, Congress proceeding, ISSN 2367 – 458X.

Статията представя научните резултати от експериментално изследване на формирането на знания, умения и компетенции в курс за смесено обучение по чужд език, в който участват студенти от първи, втори

и трети курс на обучение от Тренъорски и Учителски факултет при Националната спортна академия.

Педагогическият експеримент се планира и се основава върху конкретен дизайн от 24 модула, разработени и приложени в чуждоезиковото обучение в рамките на една учебна година .

Основният въпрос, на който трябва да се отговори, е свързан с това дали са постигнати учебните цели на смесеното обучение по чужд език. Инструментът, използван за оценка на резултатите от експеримента, включва дидактически тест, специално проектиран за конкретния образователен контекст. Технологията, използвана в експерименталното проучване е уеб-базираната платформа NICENET.

Резултатите са анализирани и обсъдени в рамките на две основни направления: статистическо и педагогическо. Направени са изводи, за да се подобри педагогическия дизайн на учебния курс за смесено обучение по чужд език.

Ключови думи: смесено електронно обучение, чужд език, учебен курс, оценяване

4.48. Славова, В., Т. Христакиева, Ел. Милева. Изследване на удовлетвореността на студентите от НСА „Васил Левски” при смесено обучение по чужд език, - В: сб. Научни трудове, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Том 53, серия 8.2., Физическо възпитание и спорт, Русе, 2014: 101-105. ISSN 1311-3321.

Изследването оценява удовлетвореността на студентите в резултат на смесеното обучение по чужд език, което е проведено със студенти от Тренъорски факултет в Националната спортна академия "Васил Левски" в продължение на два семестъра на академичната 2011/2012 година. В условията на педагогически експеримент традиционният учебен курс по чужд език е заменен със смесен подход, включващ традиционно преподаване лице-в-лице, последвано от материали, предоставени онлайн и дейности, извършвани онлайн.

Основната задача е да се измери въздействието на смесения модел за чуждоезиково обучение в специфичния образователен контекст. Експериментът е планиран и осъществен на базата на конкретен дизайн, включващ 24 учебни модула за смесен курс по чужд език за първи и трети курс студенти. За целите на изследването е адаптиран специален тест за изследване на – MSLQ (Motivated strategies for Learning Questionnaire,

Pintrich, Smith, Garcia & McKeachie, 1993). Тестът е приложен в края на педагогическия експеримент с цел да се установят промените в удовлетвореността на студентите от експерименталната и контролната група. Наблюдава се увеличение на средните стойности по пет от шестте обособени фактора. Установява се най-голяма разлика в средните стойности между двете групи по екстринзивна целева ориентация, като за експерименталната група $M=5,60$, а за контролната група $M=4,15$. Подобна разлика се открива между двете групи и по интринзивна целева ориентация, като за експерименталната група $M=5,59$, а за контролната група $M=4,49$. Различия се откриват и при сравнението на средните стойности между двете групи по Аз-ефективност за учене и изява, като за експерименталната група $M=5,53$, а за контролната група $M=4,15$. Установява се съществена разлика в средните стойности по фактора изпитна тревожност, като за експерименталната група $M=5,26$, а за контролната $M=4,42$. Най-малка разлика в средните стойности се откроява по оценката на значимостта на учебната дисциплина, като за експерименталната група $M=4,79$, а за контролната $M=4,53$. Същата малка разлика се наблюдава в сравнението на стойностите по личен контрол върху ученето, като за експерименталната група $M=4,17$, а за контролната група $M=3,44$.

Ключови думи: смесено електронно обучение, чужд език, оценяване, удовлетвореност от обучението, дизайн на учебен курс

4.49. Милева, Ел. Академичен профил на студентите от Учителски факултет при Националната спортна академия, - Спорт и наука, 2014, бр. 2: 102-108. ISSN 1310-3393.

Обучението и образованието на студентите от Националната спортна академия в България има специфични характеристики, насочени към физическото възпитание и спорта като уникални дейности.

Целта на изследването е да се проучат академичните характеристики на студентите от Учителски факултет при НСА. Обект на изследването са 113 студенти (72 мъже и 41 жени). Разработен е специализиран въпросник с фиксирани въпроси по специфични критерии. Анализът на резултатите показва, че студентите имат положително отношение към тяхното бъдещо обучение в Националната спортна академия. Относителният дял на

респондентите, които искат да работят като учители по физическо възпитание след тяхното дипломиране като спортни специалисти е 52%.

Настоящото изследване очертава променения академичен профил на студентите от Учителски факултет при НСА. Броят на мъжете във Факултета е по-голям и тяхната физическа и спортна подготовка е по-добра, в сравнение с подготовката на жените. Студентите от Учителски факултет са завършили в преобладаващата си част професионални гимназии и в по-малък размер спортни училища. В началото на обучението при студентите от Учителски факултет е налице висока мотивация за обучение в НСА.

Ключови думи: студенти, Учителски факултет, академичен профил, мотивация за обучение, пол, физическа подготовка

4.50. Желязкова, Ж., Ел. Милева, В. Славова, Б. Ангелова-Игова. Българска адаптация на тест за изследване на учебни стратегии, - В: сб. Личност. Мотивация. Спорт, Том 20, С., НСА ПРЕС, 2015: 48-58. ISBN 978-954-718-397-1.

Тестът за изследване на мотивацията и учебните стратегии MSLQ – Motivated Strategies for Learning Questionnaire (Pintrich, Smith, Garcia & McKeachie, 1993) е утвърден в специализираната литература като надежден инструментариум за измерване на промяната на учебната мотивация и на разнообразните подходи и стратегии на учене във висшата степен на образование. В настоящото изследване е приложена втората част на теста, състояща се от 50 айтема, разпределени в 9 скали - Повторение на материала, Интегриране на информацията, Организиране, Критично мислене, Метакогнитивна саморегулация, Управление на времето и средата за учене, Регулация на усилието, Учение с колеги, Търсене на помощ, чрез които се оценяват стратегиите за учене на обучаемите.

Целта на изследването е да се адаптира за български условия втората част – Учебни стратегии – от теста MSLQ (Pintrich et al., 1993). Задачите на изследването са: 1/ да се изследва факторната структура на българския вариант на MSLQ-II част; 2/ да се установи вътрешната консистентност на скалите; 3/ да се разкрият характеристиките на разпределението на бала по отделните скали; 4/ да се установят взаимовръзките между отделните скали във въпросника; 5/ да се проучи влиянието на пола върху разпределението на бала по отделните скали в изследваната извадка.

Обект на изследването са 472 студенти – 265 мъже и 207 жени на възраст от 18 до 35 г. от I, II, III и IV курс редовно обучение на НСА, Тренъорски и Учителски факултет, изследвани по време на учебни занятия по 11 теоретични дисциплини.

При първата стъпка от адаптацията се насочихме към изследване на факторната структура на българската версия на MSLQ – II част. Прилагането на експлоративен факторен анализ по метода на главните компоненти показва наличието на 12 фактора с факторно тегло над единица, обясняващи 61,8% от дисперсията. Прилагането на теста на Кетел обаче насочва към идентифицирането на 4 фактора. Вътрешната консистентност на скалите е висока за първите две скали и адекватна за последните две (по-къси) скали. Корелацията между скалите е слаба до умерена. Полът оказва влияние върху разпределението на бала по първите три скали, като това влияние е умерено при първата скала и слабо при втората и третата.

Българската версия на въпросника MSLQ-II част представлява валиден и надежден инструмент с адекватна вътрешна съгласуваност.

Ключови думи: адаптация на тест, учебни стратегии, учебни дисциплини, факторен анализ, вътрешна консистентност на скалите, корелации

4.51. Янкова, Н., В. Славова, Ел. Милева. Изследване на отношението на студентите по вдигане на тежести към чуждоезиковото обучение, - Спорт и наука, 2015, извънреден брой 3: 53-58. ISSN 1310-3393.

Цел на настоящото изследване е да се проучи отношението на студентите по вдигане на тежести от НСА „Васил Левски” към чуждоезиковото обучение с оглед подобряване и усъвършенстване на методиката на преподаване в конкретния спорт.

За реализиране на целта и задачите на изследването е приложен анкетният метод. Анкетната карта съдържа 15 въпроса, от които девет са от затворен тип и шест са от отворен тип. Изследването е проведено със студенти от Тренъорски факултет, специалност „Вдигане на тежести”, през летния семестър на учебната 2014/2015 г. Анонимното анкетно проучване е реализирано с 12 студенти на средна възраст 22 години и 5 месеца със средна продължителност на спортния стаж 7 години и 6 месеца.

Установява се, че студентите по вдигане на тежести оценяват важността на чуждия език за бъдещата си реализация и го схващат като част от своята успешна професионална изява. Бъдещите специалисти осъзнават факта, че единствено добро равнище на чуждоезикова подготовка ще им гарантира ефективна личностна реализация в професионален план. Невладеенето на спортната терминология на чужд език се явява значима бариера в учебно-тренировъчния процес и професионалната подготовка на бъдещите специалисти по вдигане на тежести. Акцентът според тях трябва да се постави върху дискусиите от спортната практика и изучаването на спортна терминология в обучението по чужд език.

Нисък е относителният дял на студентите, които разчитат на специализирана професионална помощ при трудности с терминологията на чужд език. Категорично е мнението на спортните специалисти, че усвоените знания от обучението „Език чрез спорт” ще допринесе за по-успешното им адаптиране към тренировъчната и състезателната дейност.

На въпроса какви са очакванията на студентите от експерименталното обучение „Език чрез спорт” за тяхната професионална подготовка анкетиранияте посочват множество отговори като по-добра и по-успешна професионална реализация и справяне със спортната кариера, създаване на ползотворни и интересни контакти, по-добра професионална подготвеност, ефективна реализация като специалисти и други.

Ключови думи: чужд език, обучение, студенти, вдигане на тежести, език чрез спорт, професионална реализация

4.52. Милева, Ел. Педагогическо общуване и комуникация в обучението по физическо възпитание и спорт, - Професионално образование, изд. Аз-Буки, 2015, кн. 6: 598-605. ISSN 1314-555X; ISSN 1314-8567.

Важно място сред професионално-педагогическите качества и способности заема комуникативната компетентност на спортния педагог. Тя предполага ефективно взаимодействие с учениците в процеса на обучение или изградена комуникативна култура. Комуникативната компетентност на учителя по физическо възпитание се реализира чрез две основни групи средства – вербални/речеви и невербални/неречеви, които се проявяват по специфичен начин в обучението.

В последните години все по-дискутиран става въпросът за засилване на интерактивността в обучението по физическо възпитание и спорт, и прилагане на различни интерактивни методи, средства, подходи и форми на обучение. Най-използваните интерактивни методи в обучението по физическо възпитание и спорт са игрови метод и неговите разновидности, беседа, дискусия, мозъчна атака/брейнсторм, метод на казуса, екипна или групова работа и други. Разпространение намира също екипната организация на обучението. Тя се основава на груповата работа, която изисква партньорски взаимоотношения и диалогов тип комуникация.

Ключови думи: общуване, обучение, физическо възпитание, комуникативна компетентност, интерактивни методи

4.53. Милева, Ел., Д. Йорданов. Отношението на младежи към футболното хулиганство, - В: сб. Спорт и сигурност, Доклади от Четвърта научна конференция 18-19 май 2016, София, НСА „Васил Левски“: 143-146. ISSN 2367-914X.

Целта на изследването е да се проучи отношението на младежи към конкретни проявления на футболното хулиганство. Обект на изследването са 40 младежи (20 мъже и 20 жени), фенове на футболните клубове Левски и ЦСКА, подбрани на случаен принцип по време на посещение на спортни прояви. Приложена е анкетна карта с въпроси, насочени към футболното хулиганство. Изследването е проведено през м. август 2015 г.

След анализа на резултатите се установява, че значителна част от изследваните лица са били свидетели на футболно хулиганство, но същевременно се отнасят отрицателно към това явление. Младежите открояват основните причини за футболното хулиганство като честа употреба на алкохол от страна на феновете, непризнаване на социалните норми, неумение за общуване и други. Респондентите посочват различните проявления на футболното хулиганство. Футболните фенове смятат, че са необходими по-адекватни и по-успешни мерки от страна на охранителните органи за преодоляване на разглеждания социален феномен.

Ключови думи: футболни фенове, футболно хулиганство, агресия, превенция, охранителни органи

Научни публикации в чужбина

4.54. Mileva, El. Orientation of sports students in the professional values /Ориентация на студентите спортисти към професионалните ценности/, - In: 2004 Pre-Olympic Congress, Proceedings (ed. by V. Klisouras, S. Kellis, I. Mouratidis), Vol. II, Aristotle University of Thessaloniki, 2004: 161-162.

Бъдещата професионална реализация и утвърждаването като личности на студентите зависи от техните ценностни ориентации, от една страна и от готовността да практикуват избраната професия, от друга страна. В същото време, по отношение на спортните педагози този проблем е твърде сложен. Той не дава възможност да се направят дълготрайни прогнози.

Цел на изследването е проучване на ценностните ориентации за професионална дейност на студентите спортисти на определен етап от тяхното обучение. Обект на изследването са 162 студенти от Тренъорски факултет (77%) и от Учителски факултет (23%) при Националната спортна академия. Използван е теста на У. Уитекър, адаптиран от Яна Мерджанова (2002) за ценностните ориентации към някои аспекти на професионалната дейност на базата на конкретни показатели. Статистически е приложен алтернативен анализ.

Резултатите показват основните нагласи на студентите към бъдещата им професионална дейност. Необходимо е периодически да се изследва динамиката на ориентациите към професионална дейност на бъдещите спортни педагози.

Ключови думи: студенти спортисти, ценностни ориентации, професионална дейност, нагласи, прогнози

4.55. Zsheliaskova-Koynova, Z., El. Mileva. Relationship between personality types and learning styles of students-athletes /Взаимовръзка между личностни типове и стилове на учене при студенти спортисти/, - In: 2004 Pre-Olympic Congress, Proceedings (ed. by V. Klisouras, S. Kellis, I. Mouratidis), Vol. II, Aristotle University of Thessaloniki, 2004: 429-430.

Обект на изследването са 163 студенти от II курс при НСА, които практикуват различни спортове. Приложени са тестовете на Honey and

Mumford, адаптиран от Върбанова и за личностните типове на D. Keirsey, адаптиран за български условия от Желязкова-Койнова.

Установява се, че при 18.3 % от изследваните лица стиловете на учене не са диференцирани. 40.5 % от респондентите използват рефлекторния стил на учене, 20.9 % прилагат активния стил, 16.6% залагат на прагматичния учебен стил и само 3.7 % - теоретичния стил на учене. Относно личностните типове преобладаващи са екстривертите (90.2 %), сензитивните (69.5%), чувстващите (72.5 %) и оценяващите (59.5 %). Стилите на учене са значимо повлияни от дименсиите Чувстване-Мислене ($\chi^2 = 11.95$, $df=3$, $p < 0.01$) и Възприемане-Оценяване ($\chi^2 = 21.19$, $df=3$, $p < 0.001$).

Ключови думи: стилове на учене, личностни типове, студенти, спортисти, взаимовръзка

4.56. Peneva, B., El. Mileva. Social problems of Bulgarian School Physical Education (historical view) /Социални проблеми на българското училищно физическо възпитание (исторически поглед)/, FIEP Bulletin, Vol. 75, 2005, № 1: 69-72. ISSN-0256-6419.

Статията дава кратко описание на еволюцията на училището и образованието в България. Фокусът е насочен към физическото възпитание, неговите проблеми и преимущества. Много от проблемите в началото на XX век като липса на училищни сгради и на учители по физическо възпитание, лошо образователно съдържание и други са решени или сведени до минимум от страна на съответните институции в края на века. Въпреки това, някои проблеми все още остават, като по-малкото значение, което се отдава на физическото възпитание като учебна дисциплина в училище, в сравнение с другите учебни предмети.

Нови квалифицирани учители по физическо възпитание започват да работят на местата, където това е било необходимо в миналото и учителите по физическо възпитание започват да получават същите заплати като другите учители. Въпреки тези факти, квалифицираните спортни педагози са все още необходимост.

Според авторите, поради големия обем от информация и липсата на конкретни данни, повечето от предложените наблюдения представят тяхното субективно впечатление за развитието на физическото възпитание в България.

Ключови думи: физическо възпитание, историческо развитие, учебни дисциплини, училищни бази, квалифицирани учители

4.57. Peneva, B., El. Mileva. About teaching of PE teachers during the 40s and 70s of XX century and at the beginning of the XXI century (according to the situation at the NSA - Sofia, former VIF) /За обучението на учителите по физическо възпитание през 40-те и 70-те години на XX век и в началото на XXI век (според ситуацията в НСА - София, бивш ВИФ)/, XI Nacionalni Naucni Skup sa Medunarodnim Ucescem FIS Komunikacije 2005, Zbornik radova, Nis, 2005: 104-108.

Направено е преразглеждане на учебните планове и учебните програми на Националната спортна академия/Висшия институт за физическа култура за период от 30 години. Основа са студентските книжки на студентите от 40-те и 70-те години на миналия век и сегашните учебни разписания за бакалаврите от Учителски факултет.

Учебните предмети, които са били и са изучавани от бъдещите учители по физическо възпитание са дадени в подробно допълнение. Направено е сравнение и анализ на данните. Представени са личните впечатления и възгледите на авторите. Дадени са някои препоръки за подобряване на образованието на учителите по физическо възпитание.

Ключови думи: учебни планове, студентски книжки, учебни разписания, студенти бакалаври, образование, учители по физическо възпитание

4.58. Peneva, B., El. Mileva. Tradition and necessities in physical culture /Традиция и необходимост във физическата култура/, 10th Annual Congress European College of Sport Science, July 13-16, 2005, Belgrade, Serbia: 89.

Историята на физическата култура е история на човечеството. Относно двигателната активност на човека в биологичен и социален аспект, физическата култура е специфична сфера на човешкото развитие, която обединява знания с универсален, но абстрактен характер. Следователно, като наука и явление физическата култура е отворена система с развитие в хоризонтален (социален) и вертикален (исторически)

аспект. Задължително е да се изведат общи цели, принципи, закони, правила и др.

В този материал е направен опит: 1/ да се разшири традиционното схващане за физическата култура чрез припомняне на някои забравени и непознати исторически факти, свързани с физическата активност и спорта; 2/ да се утвърди позицията на физическата култура като еквивалентна част от общата култура, заедно с различните форми на изкуството; 3/ да се подчертае близостта и зависимостта на физическата култура от общата култура и логическата връзка между тях.

Ключови думи: физическа култура, човечество, знания, наука, изкуство

4.59. Mileva, El., Tz. Tzankov, B. Peneva. Study on some personal characteristics of female basketball players /Изследване на някои личностни характеристики на състезателки по баскетбол/, 10th Annual Congress European College of Sport Science, July 13-16, 2005, Belgrade, Serbia: 249-250.

Цел на изследването е проучване на някои личностни характеристики на състезателки по баскетбол и тяхното влияние върху отборната игра. Обект на изследването са 20 елитни баскетболистки от българските спортни клубове Левски Спартак и Славия. Използван е метод за диагностика на W. Stephenson/B. Стефенсон, чрез който са изследвани три поведенчески дихотомии: зависимост-независимост, общителност-необщителност, приемане на борбата-избягване на борбата. Резултатите са обработени чрез вариационен анализ.

Установява се най-висока средна стойност по скалата зависимост-независимост ($M=12,94$, при $SD=1,88$). Относно дихотомията социалност-асоциалност средната стойност е $11,88$, $SD=2,49$. Неочаквано по отношение на третата скала се наблюдава тенденция към избягване на борбата и за двата отбора ($M=8,94$, $SD=2,19$).

Установените тенденции могат да се използват от треньора в учебно-тренировъчния процес за по-точна диагностика и анализ на дейността и поведението на състезателите, както и прилагане на ефективни методи и средства на взаимодействие.

Ключови думи: състезателки по баскетбол, личностни характеристики, постижения, диагностика, тест

4.60. Peneva B., El. Mileva. Something more about velocity and endurance abilities in pupils from primary school /Нещо повече за скоростно-силовите способности на учениците от началното училище/, сп. Физичка култура, Скопје, бр. 2, 2006: 87-89. ISSN 0350-3836.

Проблемът за двигателните способности и начините на тяхното развитие при малките ученици представлява интерес за научните работници, учителите по физическо възпитание и треньорите в продължение на много години. Направен е теоретичен преглед на скоростно-силовите способности на подрастващите. Представени са конкретни данни от училищната практика, като съответно са анализирани.

Стига се до заключението, че процентът на учениците от началното училище, които са подобрили своите резултати за тестовите 50 м бягане и 300/600 м бягане не е висок. Анализирани са причините за явлението, както и препоръки за разрешаването на проблема.

Ключови думи: двигателни способности, ученици, начално училище, тестове, бягане

4.61. Mileva, El., J. Mutafova. Actual problems of sports pedagogical education in Bulgaria in the context of the European perspectives /Актуални проблеми на спортнопедагогическото образование в България в контекста на европейските перспективи/, - Przegląd Naukowy Kultury Fizycznej Uniwersytetu Rzeszowskiego/Scientific Review of Physical Culture of University of Rzeszow Poland, Rzeszow 2006, 4: 456-459. ISSN 1732-7156.

Развитието на българското висше спортно образование, по-специално на Националната спортна академия като уникална институция в България за подготовка на спортни професионалисти (учители по физическо възпитание, инструктори, треньори, кинезитерапевти и др.) е част от процеса на европейска интеграция. Това консолидира присъствието ни в европейското образователно пространство. Процесът е насочен към хармонизиране с европейските учебни планове и програми, като се налагат конкретни дейности и инициативи: а/ развитие на модули, насочени към организацията и широкото разпространение на спорта в европейските страни, на европейските спортни структури и организации, на спортното законодателство и т.н., б/ възможност за по-голяма алтернативност при избора на учебно съдържание от страна на студентите, в/ засилване на мобилността към страните-членки на ЕС и привличане на чуждестранни

студенти за провеждане на част от образованието им в Националната спортна академия, г/ подобряване на чуждоезиковото обучение на български преподаватели в тяхната специфична област, като възможност за съвместно провеждане на курсове и модули със специалисти от други европейски висши спортни училища и факултети.

Създаването на уникално европейско образователно пространство предполага въвеждане на Европейската система за трансфер на кредити (ECTS), разработване и утвърждаване на дистанционното обучение и по този начин привличане на по-голям брой студенти и работещи възрастни към специфичната подготовка на нашето висше спортно училище. Това предполага тенденция към постоянно обучение и образование на възрастни.

Ключови думи: спортно образование, европейска интеграция, образователни структури, магистърски програми, дистанционно обучение

4.62. Mileva, El., D. Dasheva, M. Nikolova. European dimensions in the Master's degree education at the National Sports Academy in Bulgaria /Европейски измерения на обучението в магистърската степен в Националната спортна академия в България/, The International Symposium on Training Teachers of Physical Education and Sports in Bologna process, Symposium Proceedings, Canakkale/Turkey, 11-12 May 2007, Canakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education, Dpt. of Physical Education and Sport, 2007: 352-358. ISBN 978-975-8100-66-8.

През 1998 г. е създадена магистърската степен на обучение и е въведена три степенната образователна структура в Националната спортна академия в България (бакалавърска, магистърска и докторска степен). Към момента съществуват различни магистърски програми, които дават специализирани знания и компетенции в различни области на физическото възпитание, спорта, рекреацията и кинезитерапията.

Повлияна от Болонския процес, Националната спортна академия работи усилено за утвърждаване на европейските измерения в магистърската степен на образованието. От 2005 г. магистърските програми са включени в базата данни „Софелия“ на тематичната европейска проектна мрежа AEHESIS. Дадена е информация по конкретни критерии.

Специален интерес от страна на чуждестранните студенти предизвиква магистърската програма по адаптирана физическа активност и спорт към Факултета по кинезитерапия, туризъм и спортна анимация. Програмата има интердисциплинарен характер и включва научни знания и практики, както и от много други учебни дисциплини. Положителен момент от програмата е практиката на преподаване и курсът по водни спортове на Черно море. Те дават възможност за интеграция между теоретичните знания и спортнопедагогическата практика.

Бъдещото развитие на образователната степен „Магистър“ в Националната спортна академия налага подобряване, актуализиране и обновяване на учебните програми. Тенденцията към разкриване на нови магистърски програми и курсове остава отворен.

Ключови думи: европейска интеграция, магистърски програми, адаптирана физическа активност, интердисциплинарен характер

4.63. Милева, Ел., М. Дренкова. Критерии за професионална подготовка на специалисти по адаптирана физическа активност и спорт, XIII Мегународни научни скуп ФИС Комуникације 2007 у спорту, физичком васпитанју и рекреацији, Ниш, 01-02 новембра 2007: 423-428. ISBN 978-86-87249-04-2.

Цел на изследването е да се проучи отношението на специалисти по адаптирана физическа активност и спорт към критериите за професионална подготовка при работа с лица със специални образователни потребности. Обект на изследването са 15 експерти по адаптирана физическа активност и спорт. За реализиране на целта на изследването е използван методът на експертната оценка. Използвана е специална експертна карта, разработена по международния европейски проект AENESIS, който има за цел изравняване на висшите европейски образователни структури в спортната наука. Въпросите в експертната карта са разделени на две части. Първата част се отнася до общите аспекти на дейността на учителя/треньора по адаптирана физическа активност и спорт. Втората част включва въпроси, отнасящи се до специфичните аспекти на професията на учителя/треньора по адаптирана физическа активност и спорт.

Установява се тенденция към високо оценяване на компетенциите в областта на адаптираната физическа активност и спорт. Като най-значими се открояват знанията, способностите и компетенциите, отнасящи се до уменията за комуникация с други експерти, взаимно сътрудничество,

етично поведение, професионална ангажираност и стремеж към качество в дейността, както и практическа реализация на знанията. Получените резултати очертават приоритетните/водещите компетенции, необходими на специалистите в тази област.

Ключови думи: адаптирана физическа активност, професионална подготовка, експертна карта, умения, компетенции, комуникация

4.64. Mileva, El. Arguments about initiation of Sports Pedagogy Master's programme at the National Sports Academy in Bulgaria /Аргументи за разработване на магистърска програма по Спортна педагогика при Националната спортна академия в България/, 4th FIEP European Congress "Physical Education and Sports – Teacher's Preparation and Their Employability in Europe", Proceedings, 29th-31st August, 2007, Bratislava: 628-632. ISBN 978-80-89324-00-2.

Развитието на съвременното общество и участието на България в европейското пространство за висше образование налага увеличаване на изискванията към педагогическите компетенции на треньорите. Към момента социалният статус на треньорите в България е нисък и неясен. Много от тях нямат специализирана образователна и педагогическа подготовка.

Педагогическите знания и умения имат интегриращо място по отношение на професионалната дейност на треньорите. В тази връзка е разработена магистърската програма по Спортна педагогика към Треньорския факултет при НСА. Представени са конкретните изисквания: аргументи за създаване на програмата, описание на учебните цели, възможности за професионална реализация, изисквания за включване. Програмата е насочена към обвързване с професионалните спортни организации, трудовия пазар и работодателите.

Ключови думи: спортна педагогика, магистърска програма, треньори, обучение, професионална квалификация

4.65. Mileva, El., A. Tantele. Influence of inclusive PE training on individual development of pupils with special pedagogical needs /Влияние на включващото обучение по физическо възпитание върху индивидуалното развитие на деца със специални педагогически нужди/, - In: Book of proceedings, ed. by A. Hökelmann and M.

Brummund, World Congress of Performance Analysis of Sport VIII, Otto-von-Guericke-Universität Magdeburg, Department of Sports Science, 03rd – 06th September 2008: 475-478.

Обект на изследването са четирима ученици със специални образователни потребности - двама от тях са хиперактивни, а другите двама са с леки умствени увреждания. Учениците се обучават в масовото българско училище. Приложени са следните методи за научно изследване: изучаване на педагогическа и медицинска документация; педагогическо наблюдение по определени критерии; измерване на двигателните способности чрез специализирани тестове; анкета с родителите за развитието на учениците и резултатите от обучението; интервюта със специалните педагози и членовете на диагностичния екип; статистически методи - вариационен анализ.

В резултат на участието на децата със специални образователни потребности в уроците по физическо възпитание в СОУ те променят положително своето поведение и развиват някои индивидуални характеристики като комуникация, развитие на вниманието, повишаване на мотивацията за участие в спортните дейности. Включващото обучение води до подобряване на взаимоотношенията с учителя и спазването на правилата на играта.

Ключови думи: включващо обучение, ученици със специални образователни потребности, уроци по физическо възпитание, комуникация, двигателни качества, индивидуални характеристики

4.66. Mileva, El. Theoretical interpretation about pedagogy of physical education and sport as a science /Теоретична интерпретация за педагогиката на физическото възпитание и спорта като наука/, 5th FIEP European Congress and 2-nd Serbian Congress of P.E. Teachers, Proceedings, September 23-26 2009, Nish: 274-279. ISBN 978-86-83811-16-8.

Целта на изследването е да се проучат някои от различните теории и концепции за статута на педагогиката на физическото възпитание и спорта в съвременната спортна наука. Основните методи на научно изследване, които са използвани са анализиране на литературни източници и сравнителен анализ на изследваните статии. В тази връзка са очертани различни теории за педагогиката на физическото възпитание и спорта като наука.

Първ Пиер де Кубертен въвежда понятието „спортна педагогика“ през 1889 г. Терминът „спортна педагогика“ се използва в Германия от 1970 г. насам. Голямо значение за популяризиране на идеята и на термина спортна педагогика имат някои германски изследователи - О. Grupe, Н. Haag, Е. Meinberg, Р. Röthig, J. Dieckert и т.н. Авторите очертават целта, задачите и развитието на педагогиката на спорта, като открояват областите на нейното приложение. Германските изследователи широко интерпретират областта на изява на спортната педагогика и не я ограничават единствено до практиката на физическото възпитание в училище.

Визията за мястото и значението на педагогиката на физическото възпитание и спорта е обсъждан в българската спортна наука. От 60-те години на XX век до сега са разработени различни аспекти и теми на спортната педагогика. Очертани са три основни области на нейното приложение - физическо възпитание и спорт в училище, спорт в свободното време и спорт за високи постижения.

Ключови думи: педагогика на физическото възпитание и спорта, теории, дискусии, германска школа, области на приложение

4.67. Peneva, B., El. Mileva, V. Hristova. Contemporary school physical education and its dependence on circumstances /Съвременното училищно физическо възпитание и неговата зависимост от обстоятелствата/, - НАУКА & СПОРТ, 2009, 1, Skopje 1: 59-62. ISSN 1857-6885.

Изследването е ограничено само върху някои фактори, които са от особено значение за успешни резултати на училищното физическо възпитание като: място на физическото възпитание в училищното разписание, учебно съдържание на физическото възпитание, квалификация на учителите по физическо възпитание, място на децата с увреждания и на тези в неравностойно социално положение в училище и в уроците по физическо възпитание.

Материалът е конструиран като се имат предвид последните две десетилетия на XX век и първото десетилетие на XXI век.

Изводите са следните: 1. На присъствието на физическото възпитание в учебните планове днес трябва да се гледа повече от физиологична и здравна позиция. Уроците по физическо възпитание трябва да служат и за релаксация от умствената умора и да не бъдат

съблюдавани само образователните функции; 2. Учебното съдържание трябва да е разнообразно, като тренировъчният ефект да се търси не в горния курс на обучение, а в ранната предучилищна и начална училищна възраст; 3. По-добрата практика е учител специалист по физическо възпитание да провежда уроците по физическо възпитание в началното училище; 4. Интеграцията на децата с увреждания в масовото училище трябва да бъде подкрепяна, а учителите по физическо възпитание да бъдат по-уверени в работата си и същевременно по-тактични, когато в класовете си имат такива ученици.

Ключови думи: училищно физическо възпитание, учебно съдържание, квалификация на учители, интеграция на деца с увреждания

4.68. Mileva, El. Vocational qualification and training of physical education teachers at the National Sports Academy in Bulgaria /Професионална квалификация и обучение на учителите по физическо възпитание в Националната спортна академия в България/, 6th FIEP European Congress, Proceedings book, Physical Education in the 21st century – pupils' competencies, Porec, June 18-21, 2011: 320-325. ISBN-10: 953-95082-8-2, ISBN-13: 978-953-95082-8-7.

Целта на проучването е да се сравнят учебните планове за професионална квалификация на учителите по физическо възпитание в Националната спортна академия в България от различни исторически периоди. За реализиране на изследването са очертани основни критерии в съответствие с европейския образователен модел на учебен план за учители по физическо възпитание (изработени в резултат от реализираната европейска тематична мрежа AEHESIS - the European Thematic Network Project Aligning an European Higher Education Structure in Sport Science). Избрани са учебни планове от различни образователни периоди, които са важни за развитието на Националната спортна академия. Това са годините 1950, 1968, 1991 и 2005. Като методи на изследване са приложени анализ на съдържанието, проучване на учебна документация и сравнителен анализ.

В резултат на изследването могат да бъдат очертани следните аспекти: силно присъствие и представяне в учебните планове през всички исторически периоди имат учебните дисциплини от образователната област "Практически дейности". Нисък е относителният дял на учебни

дисциплини в областта на образователните и възпитателните науки. Съществува взаимна връзка между настоящия учебен план за обучение на учители по физическо възпитание в Националната спортна академия и предложения европейски модел на учебен план.

Ключови думи: професионална квалификация, обучение, физическо възпитание, учители, учебни планове, исторически периоди

4.69. Mileva, El., B. Peneva. Historical development of theory of physical education as a part of pedagogical knowledge /Историческо развитие на теорията на физическото възпитание като част от педагогическото познание/, - In: International scientific conference “Anthropological and theanthropological aspects of physical activities from The Constantine The Great to nowadays”, Conference proceedings, Nish, 2012: 433-439. ISBN 978-86-87249-43-1.

Появата и развитието на теорията на физическото възпитание се разглежда като неразделна част от педагогическото познание и следва неговата логика. Физическото възпитание и обучение са се утвърдили като ключови компоненти на възпитателните системи в Древна Гърция (Атинската и Спартанската) . В теориите на философите от Възраждането и Просвещението физическото възпитание се тълкува като неизменна част от цялостното възпитание и образование на човека .

Развитието и създаването на първите системи по физическо възпитание в различните европейски страни е резултат от осмисляне и обобщаване на педагогическата теория и практика.

Докладът се съсредоточава върху причините за възникването и развитието на различните концепции и системи на физическо възпитание в исторически аспект. Анализира се съвременното състояние на теорията на физическото възпитание в контекста на педагогическата наука.

Ключови думи: теории, физическо възпитание, системи, история, педагогическо познание, концепции

4.70. Peneva, B., El. Mileva. Thoughts on some anthropological aspects of physical education /Мисли върху някои антропологични аспекти на физическото възпитание/, - In: International scientific conference “Anthropological and theanthropological aspects of physical activities from The Constantine The Great to nowadays”, Conference proceedings, Nish, 2012: 496-503. ISBN 978-86-87249-43-1.

Като научна дисциплина, която днес проучва човешкия род, антропологията се дели на четири подгрупи: културна или социална антропология, археология, лингвистична антропология и физическа или биологична антропология. Физическата култура се свързва главно с четвъртия вид, но има отношение и към другите три вида.

В края на XX и началото на XXI век е обосновано съществуването на три до пет концепции за физическото възпитание. Принос имат авторите В. А. Crum (1992, 1994), Е. Balz (1992), Р. Naul (2003), Ч. Richter (2006, 2007) и др. Като най-пълни се възприемат петте концепции според Крум, които са следните: биологично ориентирана концепция, концепция за обучение чрез движение, личностно ориентирана концепция на телесното възпитание, конформистка концепция на спортната социализация, критично конструктивна концепция на социализация чрез движения.

През първата половина на XX век се създават две нови научни системи за физическата активност на хората. Името на първата система е евритмия с автор Рудолф Щайнер. Името на втората система е паневритмия с автор българина Петър Дънов (Беинса Дуно). Специално внимание в тях се отделя на физическите упражнения.

Ключови думи: антропология, концепции за физическо възпитание, системи за физически упражнения, спортна социализация

4.71. Mileva, El., I. Ilieva. Professional communication in activity of SPA specialists /Професионална комуникация в дейността на SPA специалисти/, XVI scientific conference “FIS Communications 2013” in physical education, sport and recreation and I International Scientific Conference, Book of Proceedings, 18-19th October, Nish, Serbia, 2013: 448-451. ISBN 978-86-87249-53-0.

Интензивното развитие на съвременната SPA индустрия изисква създаването на специализирана професионална подготовка и специфичен вид комуникация на специалистите в тази област. Целта на проучването е

да се очертае ролята на професионалната комуникация в дейността на SPA специалистите.

Предмет на изследването са 50 клиенти на SPA център в Регенсбург, Германия. Използван е анкетният метод. Разработен е специален въпросник с фиксирани и отворени въпроси. Установени са положителните нагласи и удовлетвореността на клиентите в SPA центъра от дейността и комуникацията на SPA специалистите. Атмосферата в SPA центъра се определя като позитивна, жизнена и емоционална. Клиентите не споменават никакви конфликти между тях и SPA специалистите. В същото време са направени препоръки за бъдещата дейност.

Може да се заключи, че комуникацията е важна част от професионалната подготовка и компетентност на съвременните SPA специалисти. Трябва да бъдат разработени специални стандарти за професионално поведение на SPA специалистите в процеса на взаимодействие с клиентите. Бъдещата квалификация на SPA професионалистите изисква участие в специализирани комуникативни тренинги и прилагането на конкретни интерактивни методи на обучение.

Ключови думи: клиенти, SPA център, професионална подготовка, удовлетвореност, комуникация

4.72. Mileva, El. Sports students' attitude to coaching profession /Отношението на студенти спортисти към треньорската професия/, Journal of Physical Activity & Sports, The Official Journal of Sports University of Tirana, Vol. 2 Issue 1 August 2014: 11-12. ISSN 2308-5045.

Целта на изследването е да се проучи отношението на студентите спортисти към някои социални и педагогически критерии. Очертани са следните критерии: социален статус на треньора в България; проблеми и трудности на треньорите в съвременните социално-икономически условия в страната; слабости в поведението на треньора в учебно-тренировъчния и състезателния процес.

Обект на изследването са 100 студенти с различна спортна квалификация и от различни спортни дисциплини при Националната спортна академия в София. Разработена е специална анкета с отворени въпроси. За обработване на резултатите е използван контент анализ.

Анализът на резултатите показва, че 90% от студентите спортисти определят статуса на треньорите в България като нисък или много нисък. Отговорите за проблемите и трудностите на треньорите в България днес очертават на първо място слабата финансовата подкрепа на клубовете и спортистите и липсата на финансиране - 60%. Лошите икономически условия в спортните клубове водят до липсата на съоръжения за трениране - 47,5%. Според студентите основен проблем в треньорската професия в България е недостатъчният интерес на децата към спортни дейности и насочването на подрастващите към други дейности като игра с компютри, сърфиране в интернет, гледане на филми - 25%.

От интерес за изследването са отговорите на въпроса за основните слабости в поведението на треньорите по отношение на тренировъчния и състезателния процес. Най-висок е относителният дял на неправилния подход от страна на треньора към състезателите - 42,5%. Като отделен отговор е посочена ниската професионално-педагогическа и психологическа подготовка на треньора - 24%. Друг недостатък, който прави впечатление и заема сравнително висок дял, е демонстрация на грубост и арогантност на треньора и емоционална нестабилност, използване на нецензурни думи - 37%. В този контекст се откроява субективното отношение на треньорите към състезателите - 20%. Тези факти очертават много въпроси за поведението на треньорите в съвременните социални условия в България, както и за институциите, участващи в тяхното професионално развитие и реализация.

Трудните професионални условия за треньорите по спорт в страната пораждат редица негативни ефекти, които влияят върху цялата спортна сфера и по-специално върху спорта за деца и младежи. Увеличаването на социалния статус на треньора в България и преодоляването на някои трудности изисква упорита работа и сътрудничество с много институции, включително и с тези, които участват в професионалното обучение, образование и квалификация на бъдещите треньори в България.

Ключови думи: студенти спортисти, професионален статус, педагогическа подготовка, трудности

4.73. Милева, Ел. Спортсменството като морално явление в съвременния спорт, Review paper, 2nd International Conference „Safety management of sports competitions”, Fakultet za sport, Beograd, 25.04.2015: 44-48. ISBN 978-86-6385-005-7.

В съвременната литература е налице тенденция към разширяване на обхвата на спортсменството като морално явление в спорта. Освен с честната игра и спазването на правилата на играта, спортсменството се свързва с уважение към съотборници, опоненти, съдии, треньори и към всички субекти в учебно-тренировъчния и състезателния процес.

Целта на изследването е да се проучи отношението на студенти към спортсменството като морално явление. Обект на изследването са 113 студенти от Националната спортна академия. Приложен е анкетният метод, като са изведени определени критерии за оценяване.

В резултат на направения анализ се установява положително отношение на студентите към спортсменството като морално явление. Същевременно младите хора открояват основни неспортсменски прояви в съвременния спорт. Аргументира се необходимостта от разработването на цялостна стратегия за развитие на спортсменството в България.

Ключови думи: спортсменство, студенти, честна игра, правила, прояви, стратегия

4.74. Mileva, El. Attitude to the educational process of the first year students from the Teacher's Faculty at the National Sports Academy in Sofia – Bulgaria /Нагласи към образователния процес на студентите от първи курс на Учителски факултет при Националната спортна академия в София – България/, - Activities in Physical Education and Sport, Vol. 5, 2015, 2: 144-146. ISSN 1857-7687.

Обучението в Националната спортна академия в София притежава специфични характеристики, които са свързани с физическото възпитание и спорта като уникални дейности. Цел на изследването е да се проучат нагласите на студентите от първи курс, Учителски факултет, към тяхното бъдещо обучение и образование.

Обект на изследването са 113 студенти (72 мъже и 41 жени) от Учителски факултет при НСА. За целите на изследването е разработен

специален въпросник с фиксирани отговори по определени критерии. Анализът на резултатите показва, че студентите имат положителни нагласи и очаквания от обучението си във висшето училище. Висок е относителният дял на респондентите, които желаят да работят като учители по физическо възпитание след дипломирането си като специалисти по физическо възпитание и спорта. Като основен мотив за бъдеща професионална дейност младите хора посочват възпитанието и обучението на учениците със средствата на физическото възпитание и спорта.

Отговорите на респондентите за социалния статус на учителя по физическо възпитание и спорт в България са противоречиви. Най-висок е относителният дял на групата, която смята, че той не е на високо ниво - 39.8%. Много от студентите обосновават социалния статус на спортните педагози в страната като нисък и много нисък – общо 20.3%.

Направеното изследване може да послужи като основа за сравнително проучване на мотивацията на студентите от Учителски факултет през целия четиригодишен период на обучение.

Ключови думи: студенти, Учителски факултет, процес на обучение, очаквания, мотиви, учител по физическо възпитание, социален статус

4.75. Mileva, El. European trends in professional qualification of physical education teachers /Европейски тенденции в професионалната квалификация на учители по физическо възпитание/, Book of abstracts, International Scientific Conference “Sport, education, culture – interdisciplinary approaches in scientific research”, “Dunarea de Jos” University of Galati, Galati, 28-30th of May 2015: 31. ISSN 2457-3094.

Процесите на европейската интеграция и подписването на Болонската декларация дават силно влияние върху развитието на обща европейска концепция за образованието на учителите по физическо възпитание и определянето на водещите професионални компетенции.

Очертани са четири модела за професионално обучение на учителите по физическо възпитание на европейско ниво. Проучени са специфичните умения и компетенции в европейския модел за професионално обучение на спортните педагози. Важна част от учебните програми за учителите по физическо възпитание имат общите или преносимите знания, умения и

компетенции. Налице е съответствие между предлагания европейски модел и българската квалификационна характеристика. След завършването специалистите по физическо възпитание трябва да придобият съответните фундаментални и специализирани знания и компетенции.

Ключови думи: физическо възпитание, квалификация, специалисти, европейска интеграция, умения, компетенции

4.76. Mileva, El. Theoretical approaches to modern interpretation of pedagogy of physical education and sport /Теоретични подходи за модерна интерпретация на педагогиката на физическото възпитание и спорта/, International scientific conference „Education in XXI century – conditions and perspectives”, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev, Shtip, September, 24-25, 2015: 55. ISSN 978-608-244-238-9.

Развитието и обогатяването на спортната наука и постепенното разширяване на педагогическите знания води до педагогическа рефлексия и интерпретация на комплексните процеси и феномени в областта на физическото възпитание, тренировъчния процес и рекреативните дейности. Налага се необходимост от глобално разбиране и анализиране на възпитателните явления в предметната област и развиване на комплексна спортнопедагогическа теория.

Педагогиката на физическото възпитание и спорта се интерпретира като самостоятелна дисциплина, като отделна теоретична, практически и образователна област. Докладът предлага модерна перспектива за статута, измеренията и областите на приложение на педагогиката на физическото възпитание и спорта, основаваща се на различни теории и интерпретации. Очертава се поле за дискусии с оглед генериране на иновативни идеи и проучвания в контекста на изследваното съдържание.

Обособяването на педагогиката на физическото възпитание и спорта се свързва логически с професионалното обучение и квалификация на специалисти по физическо възпитание и спорт. Тяхното образование е подчинено на установените европейски критерии и практики за квалификация на този тип специалисти.

Ключови думи: наука, педагогика, физическо възпитание, спорт, теории, интерпретация

4.77. Ivanova, V., El. Mileva, B. Peneva. Bulgarian folk dances in school physical education and sport /Българските народни танци в училищното физическо възпитание и спорт/, 25th FIEP World Congress 10th FIEP European Congress, Book of abstracts, 12-15 November 2015, Rabat, Morocco: 60.

Българските народни танци са ключов елемент на основното обучение по физическо възпитание и спорт в началния етап на средното общообразователно училище. Целта на проучването е да се изследват характеристиките, средствата и методите за достъпно и интересно използване на българските народни танци в уроците по физическо възпитание. Установено е положително въздействие на дейностите по танци върху образованието, обучението и развитието на 7-10 годишни ученици.

Ключови думи: български народни танци, уроци по физическо възпитание, ученици, движения

Подпис:

Доц. Елеонора Милева, ДН